አማርኛ እንደ ሁለተኛ ቋንቋ

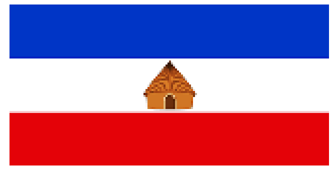

የተማሪ መጽሐፍ

ሦስተኛ ክፍል

አዘጋጆች፡-

መሣይ ለማ (MA)

አማኑኤል ዮናስ (MA)

ፀሐይ ደረሰ (MA)

አርታዒ፡-

ይኄይስ ባንታየሁ (MA)

የጥራት ክትትል፡-

እንግዳ ዘውዴ (ዶ/ር)

አወቀ ጸጋዬ (MA)

የማጣሪያ ንባብ፡-

ኢሳይያስ ይልማ (MA)

ይህ መጽሐፍ የተዘጋጀው በደቡብ ብሔሮች ብሔረሰቦች ሕዝቦች ክልላዊ
መንግስት በኩል በተገኘ የገንዘብ ድጋፍ ሲሆን የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ትምህርት
ሚኒስተርና የደቡብ ብሔሮችና ብሔረሰቦች ሕዝቦች ክልላዊ መንግስት
ትምህርት ቢሮ እና

በዲላ ትምህርት ኮሌጅ የቴክኒክ ድጋፍ በአማርኛ ቋንቋ የተዘጋጀ ሲሆን አጠቃላይ የሕትመት ወጪው በደቡብ ብሔሮችና ብሔረሰቦች ሕዝቦች ክልላዊ መንግስት ተሸፍኗል፡፡

የመጽሃፉ ሕጋዊ ቅጂ ባለቤት © 2014 ዓ.ም የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ትምህርት ሚኒስተርና የደቡብ ብሔሮችና ብሔረሰቦች ሕዝቦች ክልላዊ መንግስት ትምህርት ቢሮ ናቸው፡፡

ማውጫ

ይዘት
ገጽ

ማውጫ I

ለተጠቃሚዎች II

ምዕራፍ አንድ 1

ልዩ ልዩ ድምጾችና ቁሶች 1

ምዕራፍ ሁለት 15

ፊደል በጨዋታ 15

ምዕራፍ ሦስት 30

ቤተሰብ 30

ምዕራፍ አራት 43

ትምህርት ቤቴ 43

ምዕራፍ አምስት 57

አካባቢያችን 57

ምዕራፍ ስድስት 69

የግል ንጽህና አጠባበቅ 69

ምዕራፍ ሰባት 85

ሥነ ምግባር 85

ምዕራፍ ስምንት 98

የአመጋገብ ሥርዓት 98

ምዕራፍ ዘጠኝ 113

የጓሮ አትክልትና ፍራፍሬ 113

ምዕራፍ አሥር 130

ተላላፊ በሽታዎች 130

ዋቢ ጽሑፎች 142

መግቢያ

ለተጠቃሚዎች

ይህ መፅሐፍ የ3ኛ ክፍል አማርኛ ቋንቋን እንደ ሁለተኛ ቋንቋ ለሚማሩ ተማሪዎች የተዘጋጀ ነው፡፡በዚህ መፅሃፍ የሚማሩ ተማሪዎች በቋንቋው በብቃት ማዳመጥ፣ መናገር፣ ማንበብ እና መፃፍ እንዲችሉ ለማድረግ የተዘጋጀ የሁለተኛ ቋንቋ ስርዓተ ትምህርት አካል ነው፡፡

መፅሐፉ ሲዘጋጅ መነሻ ያደረገው ተማሪዎች ማዳመጥ፣ መናገር፣ ማንበብና መፃፍ እንዴት እንደሚማሩ ማለማመድን መሠረት በማድረግ ነው፡፡

መርህ አንድ

ተማሪዎች ስዕሎችን በመመልከት ተረቶች(ታሪኮች) የማዳመጥና የመናገር ክሂሎቻቸውን ያዳብራሉ፡፡

መርህ ሁለት

ተማሪዎች የሚነበብላቸውን ታሪክ(ምንባብ) በሚገባ በማዳመጥ ያዳመጡትን ታሪክ(ምንባብ) በንግግርም ሆነ በጽሑፍ በግልፅ ቋንቋ መናገርና መፃፍ ይጠበቅባቸዋል፡፡ ይህንን ተግባራዊ ለማድረግ ተከታታይ የመናገርና የመፃፍ ተደጋጋሚ ልምምድ ማድረግ አለባቸው፡፡

መርህ ሶስት

ተማሪዎች የቋንቋው ፊደላት የሚወክሏቸውን ውስብስብና ሞክሼ ፊደላትን ተገቢ የሆነ አሰዳደር ሥርዓትን በመጠቀም አዳዲስ ቃላትን ይማራሉ፡፡

መርህ አራት

ተማሪዎች በውስብስብና ሞክሼ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትና ዓረፍተ ነገሮችን ማንበብ ይጠበቅባቸዋል፡፡

መርህ አምስት

ተማሪዎች ተዘውታሪ ቃላትን ሲያዳምጡና ሲያነቡ የቃላቱን ፍቺ አብረው መማር አለባቸው፤በዚህም የሚያዳምጡትንና የሚያነቡትን ይረዳሉ፤ የቃላት ዕውቀታቸውንም በማሳደግ በንግግርም ሆነ በፅሑፍ ሐሳባቸውን በአግባቡ ይገልፃሉ፡፡

መርህ ስድስት

ተማሪዎች የተለያዩ ታሪኮች(ተረቶች) እና ሌሎች ፅሑፎችን አንብበው መረዳት ይችሉ ዘንድ የአንብቦ መረዳት ተግባራትን በተደጋጋሚ በመስራት ማዳበር ይተበቅባቸዋል፡፡

• ምክር ለወላጆች

ውድ የተማሪ ወላጆች(አሳዳጊዎች)

ልጆችዎ የቋንቋውን ትምህርት በአግባቡ ይገነዘቡ ዘንድ የወላጅ እገዛ ያስፈልጋል፤ ስለሆነም ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ተግባራት ከግምት ውስጥ በማስገባት በቤት ውስጥ ልጅዎን ያግዙ፡፡

፩. ለልጅዎችዎ የተለያዩ ታሪኮችንና፣ ተረቶች ወዘተ ይንገሯቸው ወይም ያንብቡላቸው፡፡

፪. ለልጅዎችዎ የነገሯቸውን ታሪክ(ተረት) መልሰው እንዲናገሩ ያበረታቷቸው፡፡

፫. በተማሪ መፅሃፍ ላይ የቀረቡትን ምንባቦችና ተግባራት በየጊዜው እየተከታተሉ ያሰሯቸው፡፡

፬. ልጆችዎ በራሳቸው ተነሳሽነት እንዲያዳምጡ፣እንዲናገሩ፣ እንዲያነቡና እንዲፅፉ ያበረታቷቸው፡፡

፭. ልጆችዎ በመምህራን የሚሰጧቸውን ተግባራዊ ክንውን መተግበሪያ የሚሆኑ ቁሳቁሶች እና ሌሎችንም በማሟላት እገዛ ያድርጉላቸው፡፡

ምዕራፍ አንድ

ልዩ ልዩ ድምጾችና ቁሶች

ተማሪዎች ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ፡-

- የተለያዩ የእንስሳት ድምጾችን ትለያላችሁ፣ ትጠራላችሁም፡፡
- ባህላዊ የሙዚቃ መሳሪያዎችን ድምጽ ትናገራላችሁ፡፡
- የቁሳቁስ ስሞችን ትናገራላችሁ፡፡
- አልባሳትን በአይነት ታያላችሁ፡፡
- ትእዛዝን አዳምጣቸሁ ትፈጽማላችሁ፡፡
- ፊደላትን አዳምጠው ታነባላችሁ፤ትጽፋላቸሁ፡፡

ምዕራፍ አንድ

ክፍለ ትምህርት አንድ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ማዳመጥና መናገር፣

ትእዛዝ አንድ፡-

ተማሪዎች፣ መምህር/ት የሚያሰሟችሁን የእንስሳት ድምጽ በማዳመጥ ስማቸውን ተናገሩ፡፡

ከዚህ በታች ያሉት እንስሳት የሚያሰሙትን ድምጽ ተናገሩ

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የቤት እንስሳትን ስም መጥራት

ተማሪዎች፡- ከዚህ ትምህርት በኋላ ሥዕሉን በማየት የእንስሳቱን ስም ትጠራላችሁ፡፡

ስእሉን በማየት የእንስሳቱን ስም ጥሩ፡፡

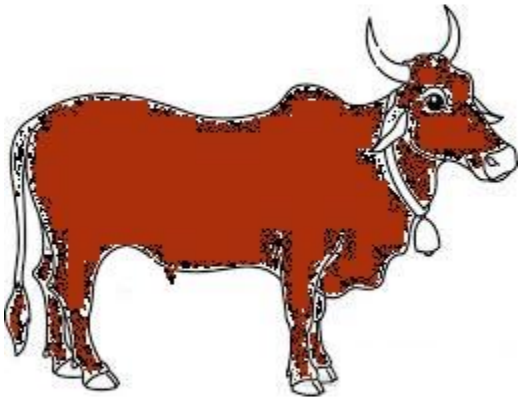

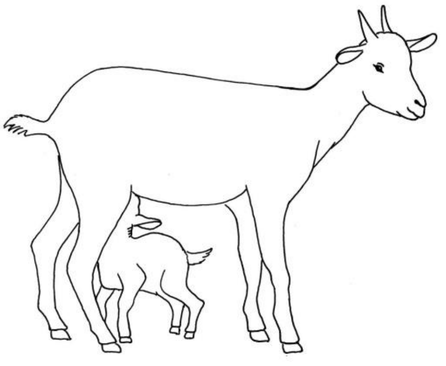

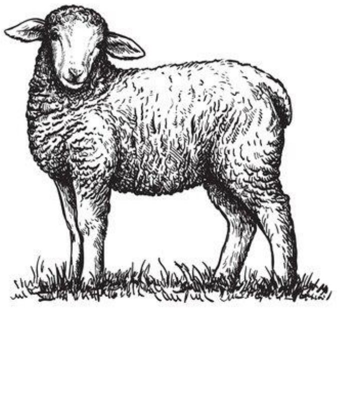

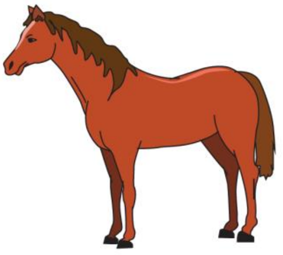

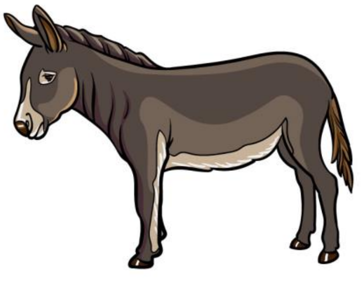

ክፍለ ትምህርት ሦስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ባህላዊ የሙዚቃ መሣሪያዎችን መለየት፣

ተማሪዎች፡- ከዚህ ትምህርት በኋላ የባህላዊ የሙዚቃ መሣሪያዎችን በማድመጥ ስማቸውን ትናገራላችሁ፡፡

ከዚህ በታች ያሉትን የባህላዊ የሙዚቃ መሳሪያዎች የሚያሰሙትን ድምጽ በማዳመጥና በመለየት ስማቸውን ተናገሩ

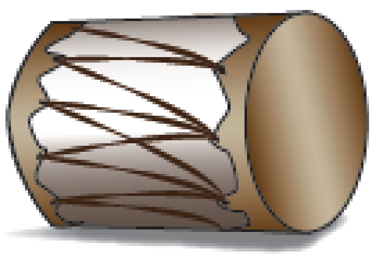

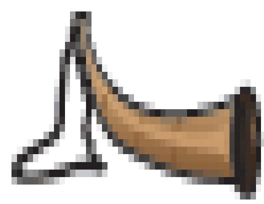

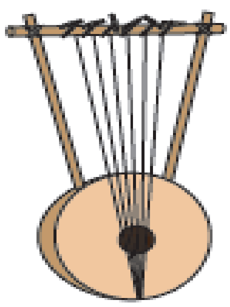

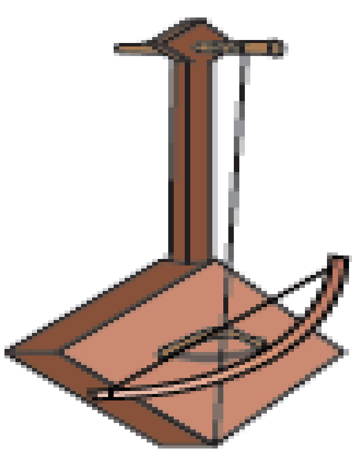

ክፍለ ትምህርት አራት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- የቤት ውስጥ መገልገያ ቁሶችን መለየት

ተማሪዎች፡- ከዚህ ትምህርት በኋላ የቤት ውስጥ መገልገያ ቁሶችን ትለያላችሁ፡፡

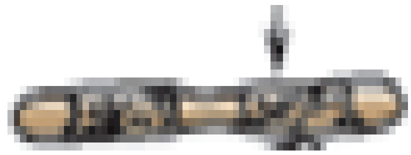

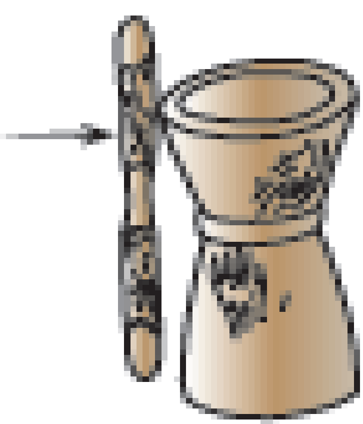

ክፍለ ትምህርት አምስት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- የልብስ ዓይነቶችን መለየት፣

ተማሪዎች፡- ከዚህ ትምህርት በኋላ የአልባሳትን ዓይነት ትገልጻላችሁ፡፡

ከዚህ በታች ያሉትን አልባሳት አይነታቸውን በመለየት ስማቸውን ተናገሩ

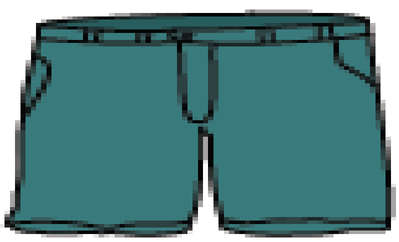	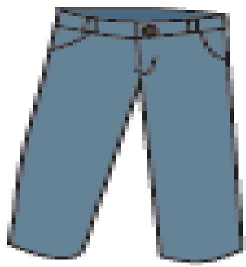
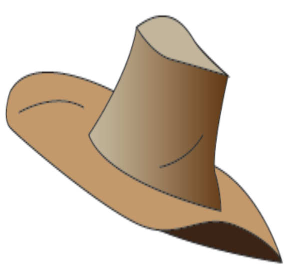	

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የትምህርቱ ዓላማ፡- ምስሉን በማየት መናገር

ተማሪዎች፡- ሥዕሉን በመመልከት የሚሠሩትን ተናገሩ፡፡

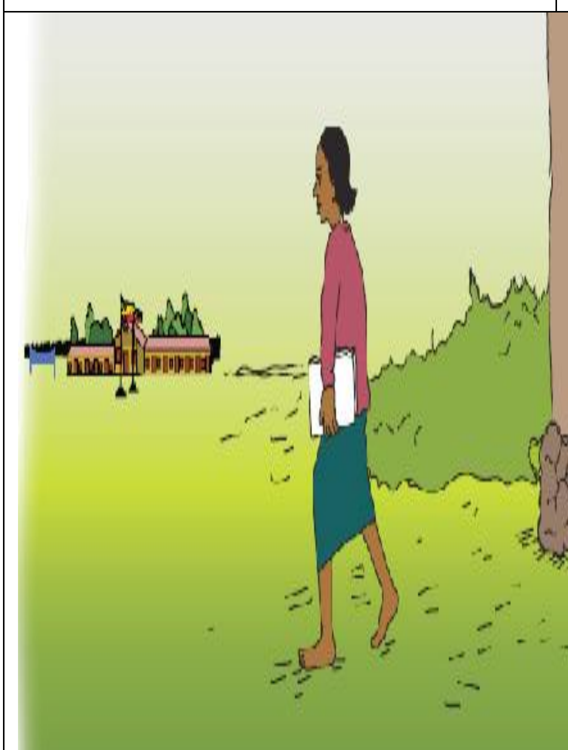	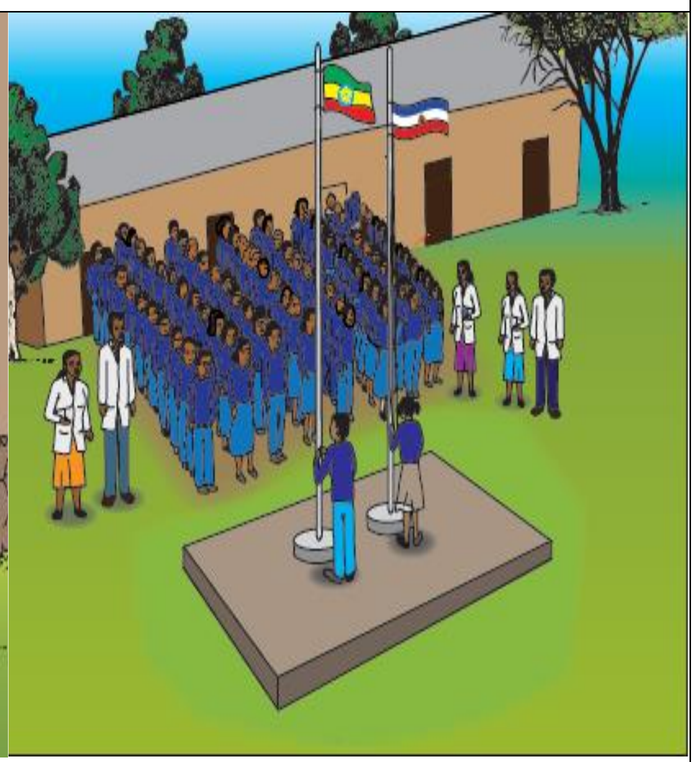

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ፊደላትን ማንበብ

ተማሪዎች፡- ከዚህ ትምህርት በኋላ ፊደላትን ታነባላችሁ

የሚከተሉትን ፊደላት ከመምህራችሁ ሰምታችሁ ድምጻችሁን ከፍ አድርጋችሁ ጥሩ፡፡

በ	**በ**	**በ**	**በ**	**በ**	**በ**	**በ**
ሰ	**ሰ**	**ሰ**	**ሰ**	**ሰ**	**ሰ**	**ሰ**
ሸ	**ሸ**	**ሸ**	**ሸ**	**ሸ**	**ሸ**	**ሸ**
ከ	**ከ**	**ከ**	**ከ**	**ከ**	**ከ**	**ከ**
ለ	**ለ**	**ለ**	**ለ**	**ለ**	**ለ**	**ለ**

ትእዛዝ . መምህራችሁ እየመሯችሁ ከላይ የተሰጡትን ፊደላት ከቃላት ጋር በማዛመድ አንብቡ፡፡

ሸሸ		
ከበበ	ሰለለ	ሸለለ
በሰለ	ከለሰ	ለበሰ
ለበለበ	ከለከለ	ሰበሰበ
ሸበሸበ	ለሰለሰ	በሰበሰ

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ፊደላትን በመጠቀም ቃላትን መጻፍ፣

ተማሪዎች፡- ከዚህ ትምህርት በኋላ ከታች የተሰጡትን ቃላት ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

ሸሸ	------	------	---------	----------
ሰለለ	------	------	---------	----------
በሰለ	------	------	---------	----------
ከለሰ	------	------	---------	----------
ለበሰ	------	------	---------	-----------
ከበበ	------	------	---------	-----------
በሰበሰ	------	------	---------	-----------
ሰበሰበ	------	------	---------	----------
ሸበሸበ	------	------	---------	----------
ከለከለ	------	------	---------	----------
ሸከሸከ	------	------	---------	----------

ክፍለ ትምህርት ዘጠኝ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ፊደላትን ከነዝርያቸው ማንበብ፣

ተማሪዎች፡- ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ ከታች የሰፈሩትን ፊደላት ከነዝርያቸው አንብቡ፡፡

በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ
ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ስ	ሶ
ሸ	ሹ	ሺ	ሻ	ሼ	ሽ	ሾ
ከ	ከ	ኩ	ኪ	ካ	ክ	ኮ
ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ

መልመጃ ፩.

በ “ሀ” ሥር የቀረቡትን ሥዕሎች በ “ለ” ሥር ከቀረቡት ከመነሻ ፊደላት ጋር አዛምዱ፡፡

“ሀ”	“ለ”
	1. ላ
	2. ሸ
	3. ሰ
	4. ሸ

መልመጃ ፪

ከዚህ በታች የቀረቡትን ፊደላት ከነዘሮቻቸው በካርቶን ቀርጻችሁ ለመምህራችሁ አሳዩ

ሀ. በ “ከ፣ ሰ፣ ሸ” ፊደላትን ከነዘሮቻቸው በካርቶን ቅረጹ፡፡

በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ
ከ	….	…..	……	……	……	……..
ሰ	…..	…….	……	……..	………	……..
ሸ	……	……	……	……..	………	…….

ለ. የተቀረጹትን ፊደላት በክፍል ውስጥ ለጥፉቸው፡፡

ክፍለ ትምህርት አሥር

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ቃላትን መመሥረት፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣ ከታች በተዘረዘሩት ፊደላት ዝርያቸውንም በመጠቀም ቃላትን መስርቱ፡፡

ምሳሌ፡-

በ - በላ	ሸ - ሸቦ
ሰ - ሰባ	በ - በሶ
ሸ - ሸበተ	ስ - ስብሰባ
ከ - ክብ	ክ - ክለሳ

ከላይ በተሰጡት ምሳሌዎች መሠረት በፊደላቱና በዝርያዎቻቸው የሚጀምሩ ቃላትን መስርቱ፡፡

1. በ…………
2. ከ…………
3. ሰ…………
4. ሸ…………
5. ለ…………

ከታች በቀረቡት ፊደላት የሚጀምሩ ቃላትን መስርቱ

ምሳሌ፡-

ሱ ሱሪ

መልመጃ ፩

1. ሱ - ሱሪ
2. ሻ --------------
3. ቤ -------------
4. ኮ ----------- -
5. ሌ ------------

መልመጃ ፪

አጠቃላይ ጥያቄዎች

1. የምን የምን ድምጽ እንደሰማችሁ ዘርዝሩ --------------
2. በአካባቢያችሁ የምታውቋቸውን የቁሳቁስ ስሞች ግለፁ --------------
3. በ፣ሰ፣ሸ፣ከ፣ለ ፊደላትን ከነዝርያቸው ጻፉ -------------

ምዕራፍ ሁለት

ፊደል በጨዋታ

ተማሪዎች ከዚህ ምዕራፍ በኋላ፡-

- ፊደላትን (ሆሄያትን) በመዝሙር መልክ ታነባላችሁ፡፡
- በመዝሙር መልክ የሚሰሙ ፊደላትን ከነገዘርያቸው ትጽፋላችሁ፡፡
- ከተዘረዘሩ ፊደላት ቃላትን ትመሰርታላችሁ፡፡

ምዕራፍ ሁለት

ክፍለ ትምህርት አንድ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አዳምጦ መናገር፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፣ ፊደላትን በዜማዊ ቅላጼ ድምጻችሁን ከፍ አድርጋችሁ ትጠራላችሁ፡፡

ሀ	ሀብል
ለ	ለማ
ሐ	ሐኪም
መ	መሪ
ሠ	ሠራተኛ
ረ	ረጅም
ሰ	ሰጎን
ሸ	ሸረሪት
ቀ	ቀበሮ
በ	በግ
ተ	ተኩላ
ቸ	ቸር

ትዕዛዝ

በመቅረጸ ድምጽ የቀረበውን መዝሙር በጥሞና አዳምጡ እና ቀጥሎ መምህራችሁ የሚጠይቋችሁን ጥያቄ መልሱ::

ከሰማችኋቸው መዝሙሮች ውስጥ የወጡትን ስእሎች በማየት ስማቸውን ጻፉ

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ፊደላትን ከሥዕል ጋር ማዛመድ፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ ፊደላትን ከሥዕሎች ጋር በማዛመድ ትዕዛዛቱን ትፈጽማላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩.

ከ ሀ እስከ ቸ ባሉ ፊደላት የሚጀምሩ ቃላትን መምህራችሁን በመከተል ጥሩ፡፡

ትዕዛዝ ፪.

ፊደላትን ከሥዕሉ ጋር አዛምዱ

በ	አ	ስ	ቡ	ከ

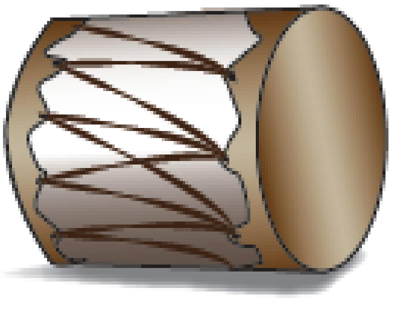

ክፍለ ትምህርት ሦስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ፊደሎችን በማየትና በማዳመጥ መጻፍ፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ በዜማ ያዳመጣችኋቸውን ፊደላት ትጽፋላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. የሚከተለውን መዝሙር ድምጻችሁን ከፍ አድርገችሁ ዘምሩ፡፡

ወንድሜ ያእቆብ ተኛህ ወይ፤
ደወል ተደወለ ተነሳ ተነሳ፣
እሺ እነሳለሁ እሺ እነሳለሁ፣
ፊቴን ታጥቤ ቁርሴን በልቼ፣
ልብሴን ለብሼ ደብተሬን ይዤ፣
ወደ ትምህርት ቤት እሄዳለሁ፣
መልካም እውቀትን እገበያለሁ፡፡

ትዕዛዝ ፪. ሥዕሎቹን ሊወክሉ የሚችሉ የመጀመሪያ ፊደላትን ጻፉ፡፡

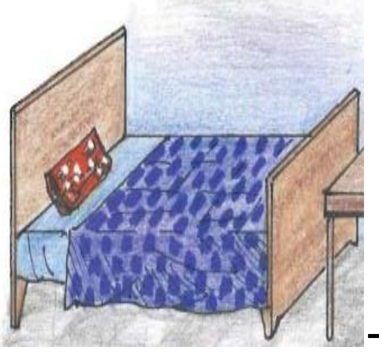

ክፍለ ትምህርት አራት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ፊደላትን በመጠቀም ቃላትን መጻፍ፣

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ፣ ፊደላትን በመጠቀም ቃላትን ደጋግማችሁ ትጽፋላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩.

ከ “ሀ እስከ ረ” ያሉ ዝርያዎችን በቃል ጥሩ፡፡

ሀ……. …….. …….. ……… ……... ………

ለ……. …….. …….. ……… ……... ………

ሐ……. …….. …….. ……… ……... ………

መ……. …….. …….. ……… ……... ………

ሠ……. …….. …….. ……… ……... ………

ረ……. …….. …….. ……… ……... ………

ትዕዛዝ ፪. ፊደላቱን መምህራችሁ ሲጠሩላችሁ እያዳመጣችሁ ተናገሩ።

ከ	ኩ	ኪ	ካ	ኬ	ክ	ኮ
ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ

መልመጃ

መምህራችሁን በመከተል ከ ሀ እስከ ረ ባሉ ፊደላት በምሳሌዎቹ መሠረት ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ። ምሳሌ፡-

ሀ. ሁሉ

ለ. ህመም

ሐ. ሉል

መ. ላላ

ሠ. ምሁር

ረ. መምህር

፩. --------------------

፪. --------------------

፫. --------------------

፬. --------------------

፭. --------------------

፮. --------------------

ክፍለ ትምህርት አምስት

የዕለቱ ክፍለ ትምህርት ዓላማ፡- የቃላት ምስረታ፣

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኂላ፣ ፊደላትን በመጠቀም ቃላትን ትመሠርታላችሁ፡፡

የትዕዛዝ ፩.

በክፍል አራት የተማራችሁትን አስታውሱና የሚከተሉትን ቃላት ጻፉ፡፡

አሽ	በሳ	ሳበ	ሽሽ
አለ	በሶ	ሳለ	ሾላ
አባ	ባሰ	ስስ	ሹል
ኤሊ	በላ	ሳሳ	ካባ
ባባ	ባላ	ሱስ	ካሳ
ቦቢ	ባል	ለካ	ካኪ
ኮሶ	ላብ	ላላ	ኮክ
ኪስ	ልብ	ቃል	ኩል

መልመጃ

ከላይ በተማራችሁት መሠረት ፊደላትን በመጠቀም ቃላት መሥርቱ፡፡

ምሳሌ፡- ፩------------------

በላ ፪.------------------

አለ ፫.------------------

ሽሽ ፬. ----------------

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የዕለቱ ትምህት ዓላማ፡- ሞክሼ ፊደላትን መለየት፣

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህር በኋላ፣ ሞክሼ ፊደላትን ትለያላችሁ፡፡

ሞክሼ ፊደላት

ሞክሼ ፊደላት የምንላቸው በፊደል ገበታ ላይ የተለያየ ቅርጽ ያላቸው በድምጽ ግን ተመሳሳይ የሆኑ ፊደላት ናቸው፡፡ እነሱም የሚከተሉት ናቸው፡፡

ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ
ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	ሔ	ሕ	ሖ
ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	ኄ	ኅ	ኆ
ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ
ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ስ	ሶ
አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	እ	ኦ
ዐ	ዑ	ዒ	ዓ	ዔ	ዕ	ዖ
ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጼ	ጽ	ጾ
ፀ	ፁ	ፂ	ፃ	ፄ	ፅ	ፆ

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ቃላትን ከፊደላት ጋር ማዛመድ፣

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ፣ ፊደላትን ከሥዕሎች ጋር ታዛምዳላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩.

ፊደላትን ከሥዕሎችና ከቃላት ጋር አዛምዱ፡፡

ሀ

ሁ

ሂ

ሃ

ሄ

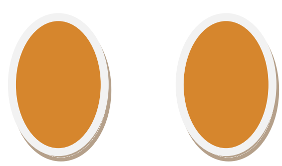

ህ

ሃሌ ሉያ

ሆ

2-5(4+፩5) (ሂሳብ)

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ፊደላትን ከቃላት ጋር በማዛመድ መጻፍ

ከዕለቱ ትምህርት በኋላ የ"ሰ፣ ሠ" ፊደላትን ከነዘሮቻቸው ታውቃላችሁ፡፡

ትዕዛዝ

በምሳሌው መሠረት ፊደላትን ከቃላቱ ጋር በማዛመድ ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ሠ------ሠራተኛ

ሠ	ሠራ	ሰ	ሰላም
ሡ	ሡስ	ሱ	ሱሪ
ሢ	ሢሳይ	ሲ	ሲጋራ
ሣ	ሣቀ	ሳ	ሳንቲም
ሤ	ሤራ	ሴ	ሴት
ሥ	ሥዕል	ስ	ስስ
ሦ	ሦስት	ሶ	ሶማሊያ

ክፍለ ትምህርት ዘጠኝ

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ ፊደላትን ከነዘሮቻቸው ማንበብ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡- "ነ፣ ኘ፣ ገ፣ ፐ" ፊደላትን ከነዘሮቸቻቸው ታነባላችሁ፤ ቃላትን ታዳምጣላችሁ።

ትዕዛዝ ፩.

"ነ፣ ኘ፣ ገ፣ ፐ" ፊደላትን ከነዘሮቻቸው አንብቡ፣ ሌሎችን ቃላት መሥርቱ።

ነ	ነብር	ኘ	አገኘ	ገ	ገፈፈ	ፐ	ፐርሰንት
ኑ	ኑግ	ኙ	ተኙ	ጉ	ጉርድ	ፑ	ፑል
ኒ	ኒያላ	ኚ	አጥኚ	ጊ	ጊደር	ፒ	ፒያኖ
ና	ናዳ	ኛ	ሻኛ	ጋ	ጋሻ	ፓ	ፓፓያ
ኔ	እኔ	ኜ	አምኜ	ጌ	ጌጥ	ፔ	ፔፕሲ
ን	ንብ	ኝ	ትንኝ	ግ	ግመል	ፕ	ፕላስቲክ
ኖ	ኖራ	ኞ	ሰኞ	ጎ	ጎጆ	ፖ	ፖሊስ

ክፍለ ትምህርት አሥር

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ክለሳ

የተማራችኋቸውን ፊደላት ከነዝርያቸው በማስታወስ ጻፉ፡፡

መልመጃ ፩.

1. በ ፐ ፊደል የሚጀምሩ ቃላትን መሥርቱ፡፡
2. በ ገ ዘር የሚጀምሩ ፊደላትን ጻፉ፡፡

መልመጃ ፪.

ምሥሎቹን በማየት ስማቸውን ጻፉ፡፡

------------------- ---------------------

ምዕራፍ ሦስት

ቤተሰብ

የምዕራፉ አላማ፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡-

- ራሳችሁን ታስተዋውቃላችሁ፡፡
- የቤተሰብ አባላት ስም ትዘረዝራላችሁ፡፡
- ትእዛዛትን በማዳመጥ ትፈጽማላችሁ፡፡
- ሆሄያትን ከነዘሮቻቸው ታነባላችሁ፡፡
- ፊደላትን በማጣመር ቃላትን ትጽፋላችሁ፡፡
- ጾታን (ሴትና ወንድ መሆንን) ትለያላችሁ፡፡

ክፍለ ትምህርት አንድ

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- እራስንና ቤተሰብን ማስተዋወቅ፣

ተማሪዎች የዕለቱን ትምህርት ካጠናቀቁ በኋላ፡- እራሳችሁንና ቤተሰባችሁን ታስተዋውቃላችሁ፡፡

ትዕዛዝ

ተማሪዎች፡- መምህር/ት የሚጠይቋችሁን በማዳመጥ ቆማችሁ እርስበርስ ተለማመዱ፡፡

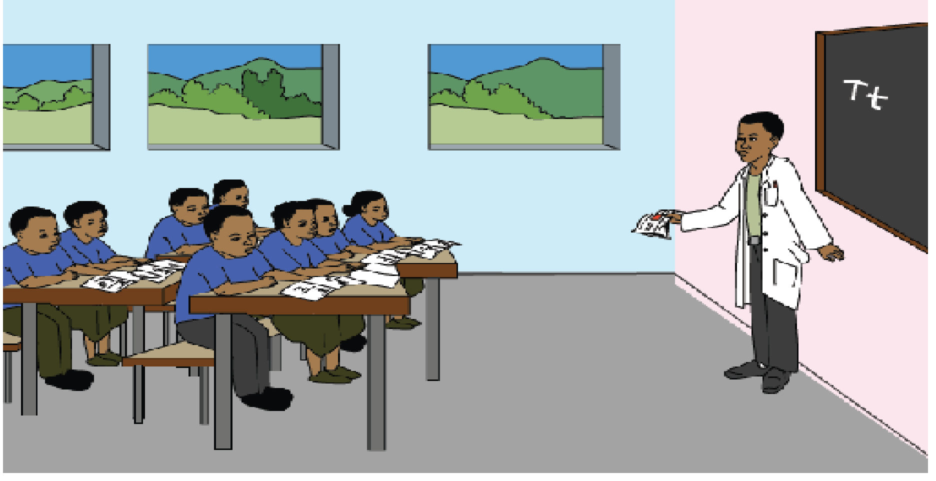

ምሳሌ፡- መምህር/ት -እንደምን አደራችሁ ተማሪዎች

ተማሪዎች - ደህና እግዚአብሔር ይመስገን መምህር

መምህር/ት - አመሰግናለሁ ተማሪዎች፤ ተቀመጡ

ተማሪዎች - እናመሰግናለን መምህር/ት፡፡

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- እርስ በርስ በመጠያየቅ ንግግር ማድረግ፣

ትዕዛዝ ፩.

በጥንድ በመሆን ሰላምታ ተለዋወጡ፡፡

ተማሪ ፩- እባክሽ እንተዋወቅ፤ ስምሽ ማን ይባላል?

ተማሪ ፪ - ዳንችሌ ይባላል፡፡ ያንተስ?

ተማሪ ፩ - ኤርቆጮ እባላለሁ፡፡ የአባትሽ ስም ማን ይባላል?

ተማሪ ፪ - ጡምደዶ ይባላል፡፡ ያንተ አባትስ?

ተማሪ ፩ - ብርመካ ይባላል፡፡ ስለትውውቃችን አመሰግናለሁ፡፡

፩. ሥዕሉን በማየት ምን እያደረጉ እንደሆነ ለመምህራችሁ ግለጹ፡፡

ክፍለ ትምህርት ሦስት

የዕለቱ ክፍለ ትምህርት ዓላማ፡- የቤተሰብ አባላትን ማስተዋወቅ፡፡

በቡድን በመሆን የቤተሰባችሁን ሁኔታ ተጠያየቁ፡፡

ሥዕሉን ተመልክታችሁ ለምትጠየቁት ጥያቄ መልስ ስጡ፡፡

ቤተሰብ

የቤተሰብ አባላት የሚባሉት በአንድ ቤት አብረው የሚኖሩ ናቸው፡፡ እነሱም አባት፣ እናት፣ እህትና ወንድም ናቸው፡፡

መልመጃ

መምህራችሁ ባነበቡላችሁ ጽሁፍ መሠረት የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ፡፡

ሀ. የቤተሰብ አባላት ማን ማን ናቸው?

ለ. በአንድ ቤት አብረው የሚኖሩ ሰዎች ምን ይባላሉ?

ሐ. ተማሪዎች የየራሳችሁን የቤተሰብ አባላት ዘርዝር ለመምህራችሁ ተናገሩ፡፡

ክፍለ ትምህርት አራት

የዕለቱ ክፍለ ትምህርት ዓላማ፡- የቃላት ጨዋታ ማድረግ፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- የቃላት ጨዋታን ትተገብራላችሁ።

ተማሪዎች ጥንድ ጥንድ ሆናችሁ አንዱ/ዷ የጀመረውን/ችውን ፊደል መሠረት ያደረገ ቃል በመመሥረት ጭውውት ታደርጋላችሁ።

መልመጃ.

ሀ. በ"ሀ"ሥር ለቀረቡት ፊደላት በ"ለ"ሥር ከቀረቡት የቤተሰብ ስም ጋር አዛምዱ።

"ሀ"	"ለ"
፩. ል	ሀ. እናት
፪. አ	ለ. ወንድም
፫. እ	ሐ. ልጅ
፬. ወ	መ. አባት

ለ. ቃላትን ጥንድ ጥንድ በመሆን በየተራ አንብቡ፤ ሌሎች ቃላትንም በመመሥረት የቃላት ዕውቀታችሁን አሳድጉ።

ተ	ተማሪ
ቲ	ቲማቲም
ቸ	ቸርቻሪ
ቼ	ቼቼ

ገ	ገመድ

ክፍለ ትምህርት አምስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ፊደላትን ማንበብ፣

ተማሪዎች ከክፍለ ትምህርቱ በኋላ፣ ፊደላትን በሚገባ ታነባላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. መምህራችሁን በመከተል አንብቡ

ፀ	ፀሀይ
ፁ	ንፁህ
ፂ	ፂም
ፃ	ፃፈ
ፄ	ድምፄ
ፅ	ፅዮን
ፆ	ፆም

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ፊደላትን በትክክል መጻፍ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ፊደላትን ታነባላችሁ፣ ትጽፋላችሁ፡፡

ትእዛዝ ፩. የተማራችሁትን አስታውሱ

ትእዛዝ ፪.መምህራችሁን ተከትላችሁ ፊደላቱን አንብቡና ጻፉ፡፡

ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ
ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ
መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ	ም	ሞ
ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ስ	ሶ
ሸ	ሹ	ሺ	ሻ	ሼ	ሽ	ሾ
ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ
በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ
ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቴ	ት	ቶ
ቸ	ቹ	ቺ	ቻ	ቼ	ች	ቾ
ነ	ኑ	ኒ	ና	ኔ	ን	ኖ
አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	እ	ኦ
ከ	ኩ	ኪ	ካ	ኬ	ክ	ኮ
ወ	ዉ	ዊ	ዋ	ዌ	ው	ዎ
ዘ	ዙ	ዚ	ዛ	ዜ	ዝ	ዞ
ዠ	ዡ	ዢ	ዣ	ዤ	ዥ	ዦ
የ	ዩ	ዪ	ያ	ዬ	ይ	ዮ
ደ	ዱ	ዲ	ዳ	ዴ	ድ	ዶ
ጀ	ጁ	ጂ	ጃ	ጄ	ጅ	ጆ
ገ	ጉ	ጊ	ጋ	ጌ	ግ	ጎ
ጠ	ጡ	ጢ	ጣ	ጤ	ጥ	ጦ
ጨ	ጩ	ጪ	ጫ	ጬ	ጭ	ጮ
ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጼ	ጽ	ጾ
ፀ	ፁ	ፂ	ፃ	ፄ	ፅ	ፆ
ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	ፔ	ፕ	ፖ

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ቃላትን መጻፍ፣

ከዕለቱ ክፍለ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡- ፊደላትን ከነዘሮቻቸው በትክክል መጻፍ ትችላላችሁ፡፡

የተወሰኑ ፊደላትን ከነዘሮቻቸው አንብቡና ጻፏቸው፡፡

ሁሉ	ሀቅ	በረሃ	ድልድይ
ሄደ	መጣ	ከሰረ	ሰበረ
ውሀ	ይህ	ነሀሴ	ሀምሌ

መልመጃ

ቀጥሎ የቀረቡትን ፊደላትና ዘሮቻቸውን በመጠቀም ቃላት መሥርቱ፡፡

ሀ	ለ	መ	ሰ	በ	ሸ	ተ	ቸ
	ቀ	አ	ከ	የ	ዘ	ዠ	
		ደ	ጀ	ገ	ጠ		
			ጨ	ፐ			

ምሳሌ፡-ሰጠ በለጠ አለቀ

፩ ________________

፪ ________________

፫ ________________

፬ ________________

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የተለያዩ ቃላትን መጻፍ፣

ከዕለቱ ክፍለ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡- ፊደላትን ከነዘሮቻቸው በመጻፍ ቃላትን ትመሠርታላችሁ፡፡

ትእዛዝ ፩. በመምህራችሁ የሚሰጣችሁን መመሪያ ተግብሩ፡፡

መልመጃ

ሀ. የጎደለውን ሆሄ በማሟላት ትርጉም ያለው ቃል መሥርቱ፡፡

	ቀ		ቀ	ሰ	(በ/ሰ)
		ቀ	ለ		(መ/በ)
አ	ቀ		ለ		(ለ/በ)

ለ. የሆሄያቱን ዘሮች አሟልታችሁ ጻፉና ለመምህራችሁ አሳዩ፡፡

የ				ዬ		ዮ
	ዙ			ዜ		ዞ
	ዡ			ዤ		ዦ
	ዱ			ዴ		ዶ
	ጁ			ጄ		ጆ
	ጉ			ጌ		ጎ
	ጡ	ጣ		ጤ		ጦ
	ጩ			ጬ		ጮ
	ፑ			ፔ		ፖ

ክፍለ ትምህርት ዘጠኝ

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ጾታን መለየት፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ጾታን (ሴት ወይም ወንድ መሆን) ለይታችሁ ታውቃላችሁ።

መልመጃ

ሥዕሎቹን ካያችሁ በኋላ ጾታቸውን በመለየት ባዶ ቦታውን ሙሉ።

1. ይህ ________ ነው።	
2. ይቺ ________ ናት።	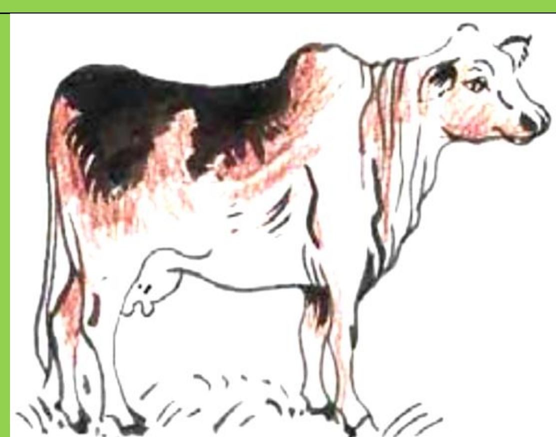
3. ይቺ ________ ናት።	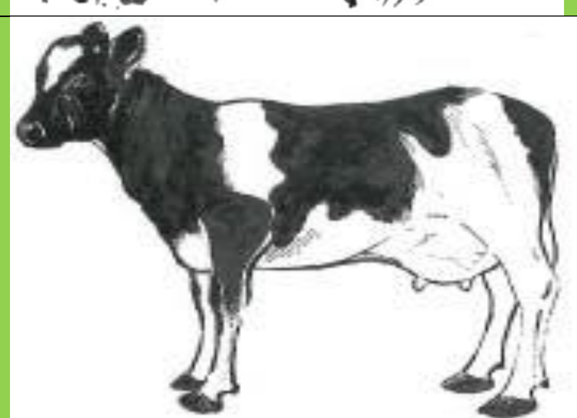

4. ይህ ———— ነው፡፡	
5. ይህቺ ———— ናት፡፡	

ክፍለ ትምህርት አሥር

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ሥዕሎቹን መግለጽ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ሥዕሎችን በማየት ተግባራቸውን መግለጽ ትችላላችሁ።

ሥዕሉን በማየት ምን እንደሚያደርጉ ግለጹ።

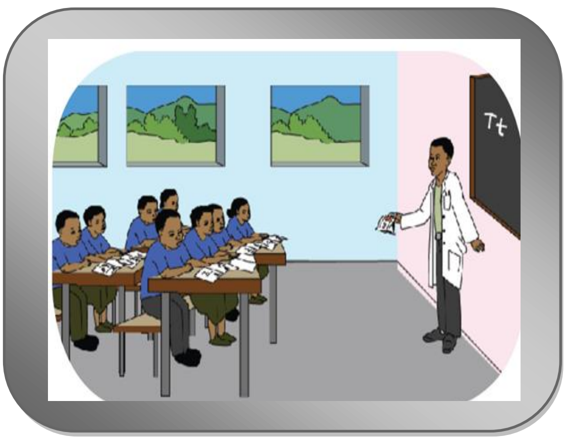

ምዕራፍ አራት

ትምህርት ቤቴ

ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች�:-

- በምንባቡ ውስጥ ያሉትን የእንስሳ ስሞች ታወጣላችሁ።
- ሥዕሎችን ተመልክታችሁ ምንነታቸውን ትገልጻላችሁ።
- የትምህርት ቤት ቁሶችን ትዘረዝራላችሁ።
- ትእዛዞችን አዳምጣችሁ ትፈጽማላችሁ።
- የቁሶችን አገልግሎት ትገልጻላችሁ።
- የቦታ ስሞችን ትናገራላችሁ።
- ሆሄያትን ከቃላት ጋር በማጣመር ትጽፋላችሁ።

ክፍለ ትምህርት አንድ

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- አዳምጦ መናገር፣

ተማሪዎች ከዕለቱ ትምህርት በኋላ፡- ምንባቡን በጥሞና አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን ትመልሳላችሁ፡፡

ትዕዛዝ

ሀ. ቀጥሎ መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንባብ አዳምጡ

ለ. ካዳመጣችሁት ምንባብ ውስጥ የቀበሮ፣ የድመት እና የውሻ ተግባር ምን እንደነበር ተወያዩ

1) ቀበሮ ምን አደረገች?
2) ድመት ምን ሰረቀች?
3) ውሻ ምን አደረገ?
4) ከምንባቡ ምን ተማራችሁ?

ሐ. በሥዕሉ የቀረቡት እንስሳቶች በምንባቡ ውስጥ የነበራቸውን ተግባር ተናገሩ

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- የቁሶችን አገልግሎት መለየት፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ሥዕሎችን በመመልከት አገልግሎታቸውን ትናገራላችሁ

ሥዕሎቹን ተመልክታችሁ ምንነታቸውንና አገልግሎታቸውን ተናገሩ።

ትዕዛዝ

በመምህራችሁ የሚሰጣችሁን ትእዛዝ አዳምጣችሁ ፈጽሙ፡፡

ክፍለ ትምህርት ሦስት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- የመማሪያ ቁሶችን ስም መለየት፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች የመማሪያ ቁሶችን ስም በዝርዝ ትናገራላችሁ።

ሥዕሉን በመመልከት የቁሶችን ስም እና አገልግሎታቸውን ተናገሩ።

ትዕዛዝ

ከላይ በሥዕል የቀረቡትን የትምህርት መሳሪያዎች ስም ጻፉ።

ክፍለ ትምህርት አራት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡-ሥዕሎቹን ከቃላት ጋር ማዛመድ፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ የትምህርት ቁሳቁስን ትገልጻላችሁ፡፡

ትዕዛዝ

በ"ሀ"ረድፍ ያሉትን ሥዕሎች በ"ለ"ረድፍ ካሉት ቃላት ጋር አዛምዱ፡፡

"ሀ"	**"ለ"**
	ሀ. ጥቁር ሰሌዳ
	ለ. ወንበር
	ሐ. ብዕር
	መ. መቅረጫ
	ሠ. እርሳስ
	ረ. ኳስ
	ሰ. መጽሐፍ
	ሸ. ላፒስ (ማጥፊያ)
	ቀ. ጠመኔ

ክፍለ ትምህርት አምስት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- የትምህርት ቁሶችን አገልግሎት ማወቅ፡፡

ከዚህ ትምህርት በኋላ የትምህርት ቁሶችን አገልግሎት ትገልጻላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩.

በሥዕል የቀረቡትን የትምህርት ቁሶችን ስም ጻፉ፡፡

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የትምህርት መገልገያ ቁሶችን በጽሑፍ መግለጽ፣

ትዕዛዝ

በሰንጠረዡ የቀረቡትን የትምህርት ቁሳቁስ አገልግሎታቸውን ጻፉ፡፡

ቁሳቁስ **አገልግሎታቸው**

-------- ------------------

-------- 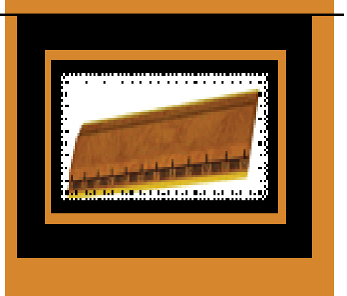 ----------------------------

-------- 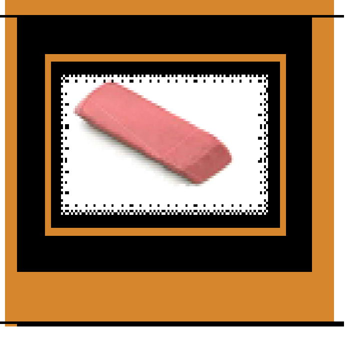 -------------------------------

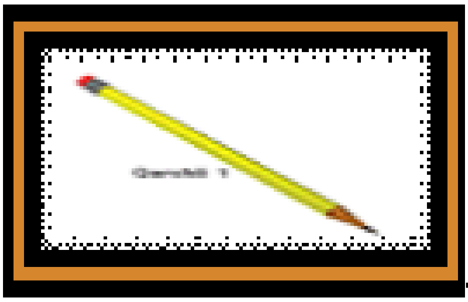

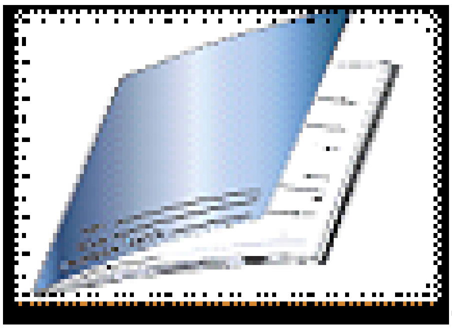

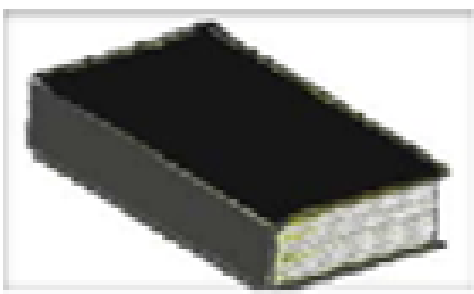

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የክፍለ ትምርቱ ዓላማ፡- በትምህርት ቤትና ከትምህርት ቤት ውጪ የሚከናወኑ ተግባራትን መግለጽ፣

ተማሪዎች ሥዕሎችን በመመልከት በትምህርት ቤትና ከትምህርት ቤት ውጪ የሚከናወኑ ተግባራትን የትኞቹ እንደሆኑ ለመምህራችሁ ግለፁ፡፡

፩

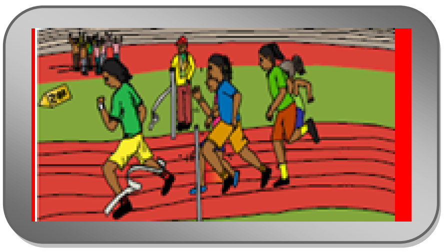

፭

፪

፮

፫

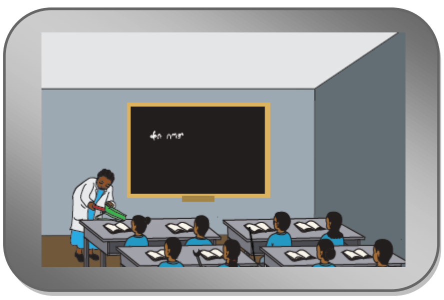

፯

፬

፰

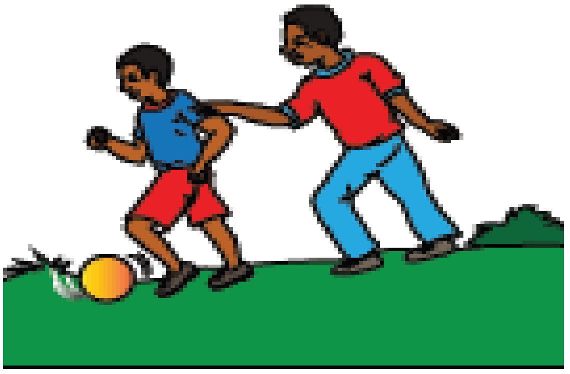

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አቅጣጫን መጠቆም፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ የቦታ ስሞችን አቅጣጫ ታሳያላችሁ፡፡

ቀጥሎ በቀረቡት ሥዕሎች ውስጥ ያሉትን ቦታዎች ተናገሩ

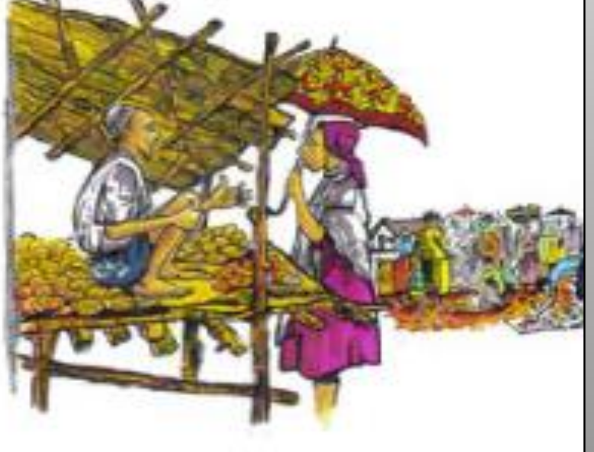

ቀጥሎ የቀረቡት የቦታ ስሞች መምህራችሁ ሲናገሩ አዳምጣችሁ ተናገሩ፡፡

. ገበያ . ሀኪም ቤት . የአትክልት ቦታ

. ቢሮ . ቤተክርስቲያን . መስጊድ

መልመጃ

መምህር/ት ከመምህሩ መምሪያ የሚያቀርቡላችሁን ተረት በማዳመጥ የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ፡፡

ሀ. መንገደኛውና ተኩላው የተገናኙት የት ነው?

ለ. ለፍርድ ጦጢትጋ እንሂድ ያለው ማን ነው?

ሐ. በድርጊት አሳየኝ ብሎ ሰውዬውን የጠየቀው ማን ነው?

ምዕራፍ አምስት

አካባቢያችን

የምዕራፉ ትምህርት ዓላማዎች:-

- ተመሳሳይ ቃላትን ታነባላችሁ::
- ፊደላትን በማጣመር ቃላትን ትመሰርታላችሁ::
- ቃላትን በማዳመጥ ለይታችሁ ታሳያላችሁ::
- በሚፈጠርላችሁ አውድ አዳዲስ ቃላትን ትጠቀማላችሁ::
- ሆሄያትን በማጣመር ቃላትን ትጽፋላችሁ::
- ቃላትን በተመሳሳይና በተቃራኒ ታዛምዳላችሁ::

ክፍለ ትምህርት አንድ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ቃላትን መጻፍ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ተማሪዎች በ"ቀ፣ ጠ፣ መ፣ ረ፣ ደ" ዘር ፊደላትን በማጣመር ቃላትን ትመሠርታላችሁ፡፡

ትዕዛዝ - በ"በ፣ ቡ፣ ቂ" የሚጀምሩ ቃላትን ከሥዕሉ ጋር አዛምዱ

ሀ	ለ
ሥዕል	**ቃል**
	በ "ቂ፣ ቦ፣ ባ፣ቀ" ቃላትን ጻፉ፡፡ ፩. ቂ________ ፪. ቡ________ ፫. ቦ________ ፬. ቀ________

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ቃላትን እያጣመሩ ማንበብ

ትዕዛዝ ቃላትን በማጣመር አንብቡ

ቀ-ቢ — ቀቢ	ቅ-ብ — ቅብ	በ-ቂ — በቂ
ቆ-ብ — ቆብ	ቆ-ቅ — ቆቅ	ቄ-ብ — ቄብ

ትዕዛዝ ፡- ቀጥሎ በሥዕሉ ላይ የሚታዩትን ቁሶች ስም መምህራችሁን በመከተል አንብቡ።

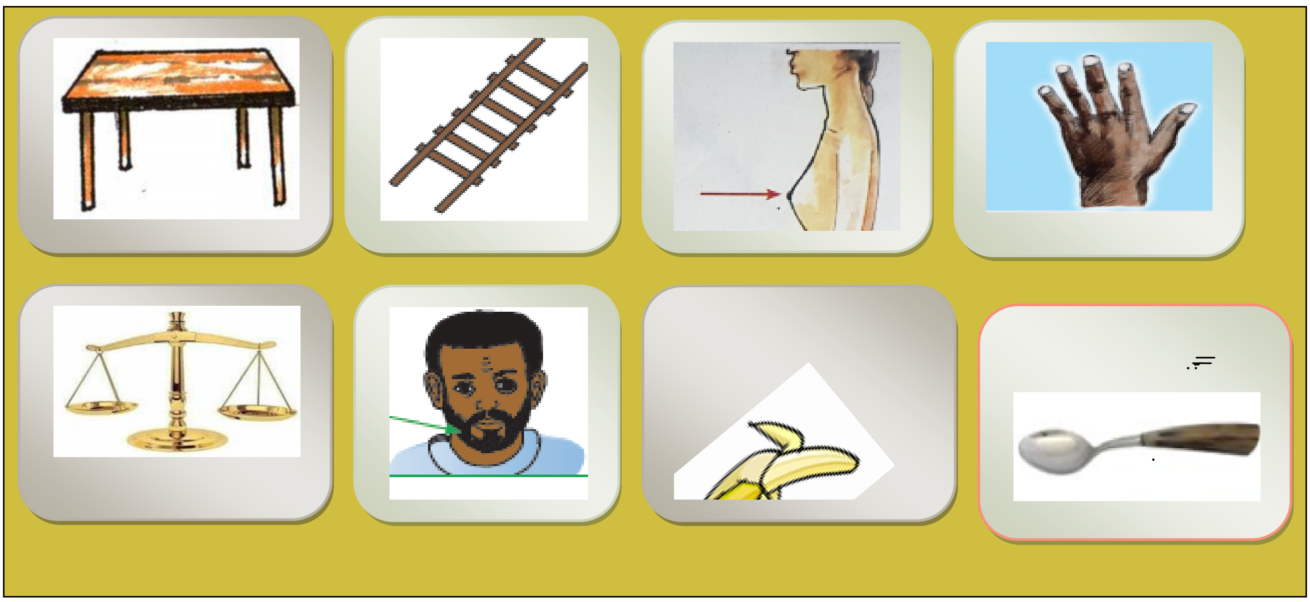

መልመጃ

መምህራችሁን በመከተል ያነበባችሁትን ቁሳቁስ ስም ጻፉ

ጠ------------------------------	ጢ------------------------------
ሙ------------------------------	ጣ------------------------------
ጡ------------------------------	ማ------------------------------
መ------------------------------	ሚ------------------------------

ክፍለ ትምህርት ሦስት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡-ቃላትን መመሥረት

ከዚህ ተምህርት በኋላ ተማሪዎች አውድ በመፍጠር ቃላትን ትመሠርታላችሁ፡፡

መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን “ባሕላዊ የሙዚቃ መሳሪያ” የሚል ምንባብ አዳምጡ፡፡

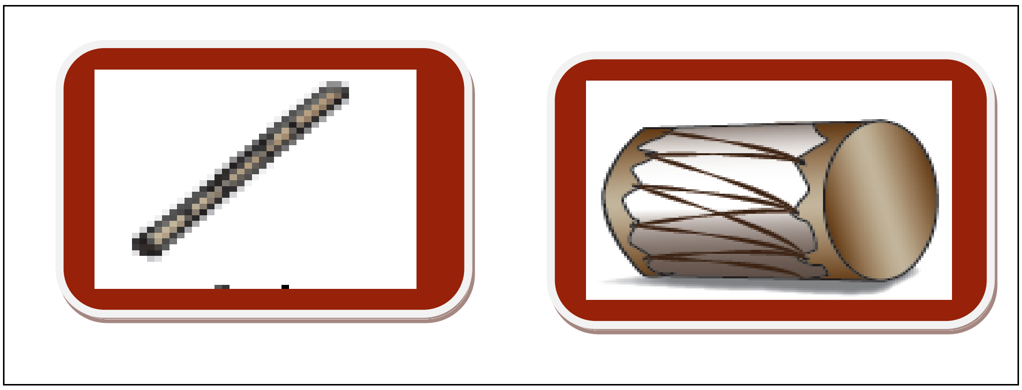

መልመጃ

ሀ. የሙዚቃ መሳሪያዎች በስንት ይከፈላሉ?

ለ. ከትንፋሽ የሙዚቃ መሳሪዎች አንዱን ተናገሩ?

ሐ. ከቀርከሃ የሚሠሩ የሙዚቃ መሳሪያዎች የትኞቹ ናቸው?

ክፍለ ትምህርት አራት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ባህላዊ የሙዚቃ መሳሪያዎችን ስም መለየት።

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ባህለዊ የሙዚቃ መሳሪያዎችን ከስማቸው ጋር ትናገራላችሁ።

ቀጥሎ የቀረቡትን ሥዕሎች ከስማቸው ጋር አዛምዱ

ሀ	ለ	መልመጃ
	ሀ- ፊላ	1. ጥሩምባ ከምን ይሰራል?
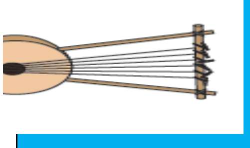	ለ- ክራር	2. የጥሩምባን ድምጽ አሰሙ? 3. ዋሽንት ከምን ይሰራል?
	ሐ- ከበሮ	
	መ- ዲንካ	
	ሠ- በገና	
	ረ- ዋሽንት	
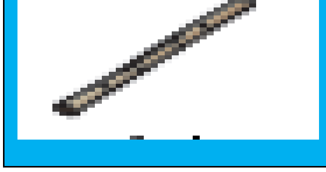	ሸ- ቃጭል	

	በ- ጥሩምባ	

ክፍለ ትምህርት አምስት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ስለ ሙዚቃ መሳሪያዎች መናገር

ከዚህ ትምህርት በኂላ ተማሪዎች፣ የሙዚቃ መሳሪያዎችን ስምና እንዴት ጥቅም ላይ እንደሚውሉ ትገልጻላችሁ፡፡

ከዚህ በታች በሥዕል የቀረቡትን የሙዚቃ መሳሪያዎች ስማቸውን ዘርዝሩ፡፡

ሀ.------------ 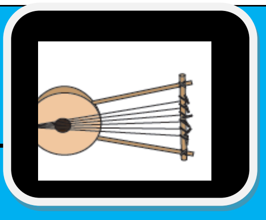

መ.--------------- 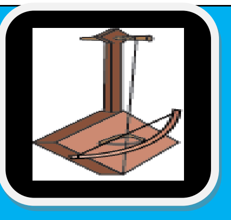

ለ. ----------

ሠ. ---------------

ሐ. ---------

መልመጃ

በምሳሌው መሠረት በ “ሀ” የተጠቀሱትን በ“ለ” ከተጠቀሱት ጋር አዛምዱ

ሀ	ለ
1. ክራር	ሀ. ይመታል
2. ዋሽንት	ለ. ይጎሰማል
3. ደወል	ሐ. ይነፋል
4. መሰንቆ	መ. ይደወላል
5. ነጋሪት	ሠ. ይቃኛል

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ሆሄያቱን ከነዘሮቻቸው ማንበብ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ ፊደላትን ከነዘሮቻቸው ታነባላችሁ፡፡

የሆሄያቱን መጠሪያ ለመምህራችሁ ተናገሩ፡፡

ጨ	ጩ	ጪ	ጫ	ጬ	ጭ	ጮ
ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	ሔ	ሕ	ሖ

መልመጃ

በ“ሀ”ክፍል የቀረቡትን ቃላት ለመመሥረት መነሻ የሆኑትን ፊደሎች ከ“ለ”ክፍል በመፈለግ አዛምዱ፡፡

ተ/ቁ	ሀ	ለ
፩	ጣሳ	ጠ
፪	ጨው	ሒ
፫	ሐመር	ጨ
፬	ጮጮ	ጣ
፭	ሒሳብ	ሐ
6	ጠርሙስ	ጮ

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ፊደላትን በማጣመር ቃላትን መናገር

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ቃላትን በማጣመር ይናገራሉ፡፡

ትዕዛዝ

ሥዕሎቹን ከፊደላቱ ጋር በማዛመድ አንብቡ

ጠ	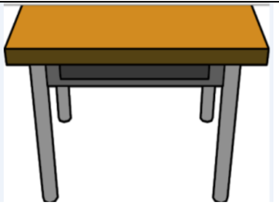	ጤ	
ጡ	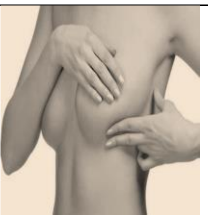	ጥ	
ጢ		ጦ	
ጣ			

ትዕዛዝ፡- ከላይ በ“ጠ”ዘሮች የቀረቡላችሁን ቃላት በደብተራችሁ ጻፉ

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ቃላትን መጻፍ፣

ተማሪዎች ከዕለቱ ትምህርት በኋላ፣ ፊደላትን በመጠቀም ቃላትን ትጽፋላችሁ፡፡

በሰንጠረዥ ውስጥ ያሉትን ፊደላት አግድም፣ ቁልቁልና ሰያፍ በማንበብ ቃላትን መሥርቱ፡፡

ጮ	ጮ
ጮ	ሌ

ትዕዛዝ ፪፡-

የሚከተሉትን ቃላት ካነበባችሁ በኋላ ጻፉ

ጠጠር	ጮጮ
ጥቅል	ጮሌ
ጨበጠ	ሕይወት
ሒሳብ	ሐሰት

መልመጃ

ሀ. ______________

ለ. ______________

ሐ. ______________

ክፍለ ትምህርት ዘጠኝ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አዳምጦ መጻፍ፣

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ፣ ስለ አካባቢያችሁ ከተሞች ታውቃላችሁ፡፡

የሚከተሉትን የዞን ዋና ከተሞች መምህራችሁን በማዳመጥ ተናገሩና ጻፉ፡፡

፩	ሀላባ	ቁሊቶ
2	ሀዲያ	ሆሳዕና
3	ዳውሮ	
4	ጉራጌ	
5	ጌዴኦ	
6	ከምባታ	
7	ስልጤ	
8	ጎፋ	
9	ጋሞ	
10	ወላይታ	
11	ደቡብ ኦሞ	
12	ኮንሶ	
13	ሰገን	

ክፍለ ትምህርት አሥር

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ሥርዓተ ነጥቦችን መለየት

ከዚህ ትምህርተ በኋላ ተማሪዎች (፡ ! ። ? ፤) የመሳሰሉ ሥርዓተ ነጥቦችን በጽሑፍ ትገለገላላችሁ።

ትዕዛዝ

ቀጥሎ የቀረቡትን ሥርዓተ ነጥቦች አገልግሎት ተለማመዱ።

ሁለት ነጥብ (፡)	አራት ነጥብ (።)
የማጋነን ምልክት (!)	የጥያቄ ምልክት (?)
ነጠላ ሰረዝ (፤)	

መልመጃ

በሰንጠረዡ ውስጥ ያሉትን ሥርዓተ ነጥቦች በተገቢው ቦታ አስቀምጡ።

፤	!	።	?	፡

፩. ክራር መሰንቆና በገና የሙዚቃመሳሪያዎች ናቸው

፪. ከበሮ ለመስራት የዋንዛ እንጨት ይጠረባል የከብት ቆዳ ይፋቃል

፫. ምን ዓይነት የሙዚቃ መሣሪያ ትወዳላችሁ

፬ ጉራጌ ከምባታ ስልጤ ጌዴኦ ጎፋ በደቡብ ክልል የሚገኙ ዞኖች ናቸው።

ምዕራፍ ስድስት

የግል ንጽህና አጠባበቅ

ዓላማ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣ የግል ንጽህና አጠባበቅን ትረዳላችሁ፤ ትተገብራላችሁ፡፡

- ንጽህናን ካለመጠበቅ የሚመጡ ጉዳቶችን ታውቃላችሁ፡፡
- ካዳመጣችሁት ምንባብ ውስጥ የወጡ አዳዲስ ቃላትን ታነባላችሁ፡፡
- ለቃላት አውዳዊ ፍቺ ትሰጣላችሁ፡፡
- ቃላትን በማጣመርና በመነጠል ቃላትን ትመሰርታላችሁ፡፡
- ለተሰጡት ቃላት ተቃራኒ ፍቺ ትጽፋላችሁ፡፡
- ስለመኖሪያ አካባቢያችሁ ንጽህና አጠባበቅ ሁኔታ ትገልጻላችሁ፡፡

ክፍለ ትምህርት አንድ

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ከምንባብ ውስጥ ሥርዓተ ነጥቦችንና ቃላትን ማውጣት፣

ተማሪዎች፣ ከዚህ ትምህርት በኋላ በተሰጣችሁ ምንባብ መሠረት ያዳመጣችሁትን በሥዕል ታሳያላችሁ፡፡

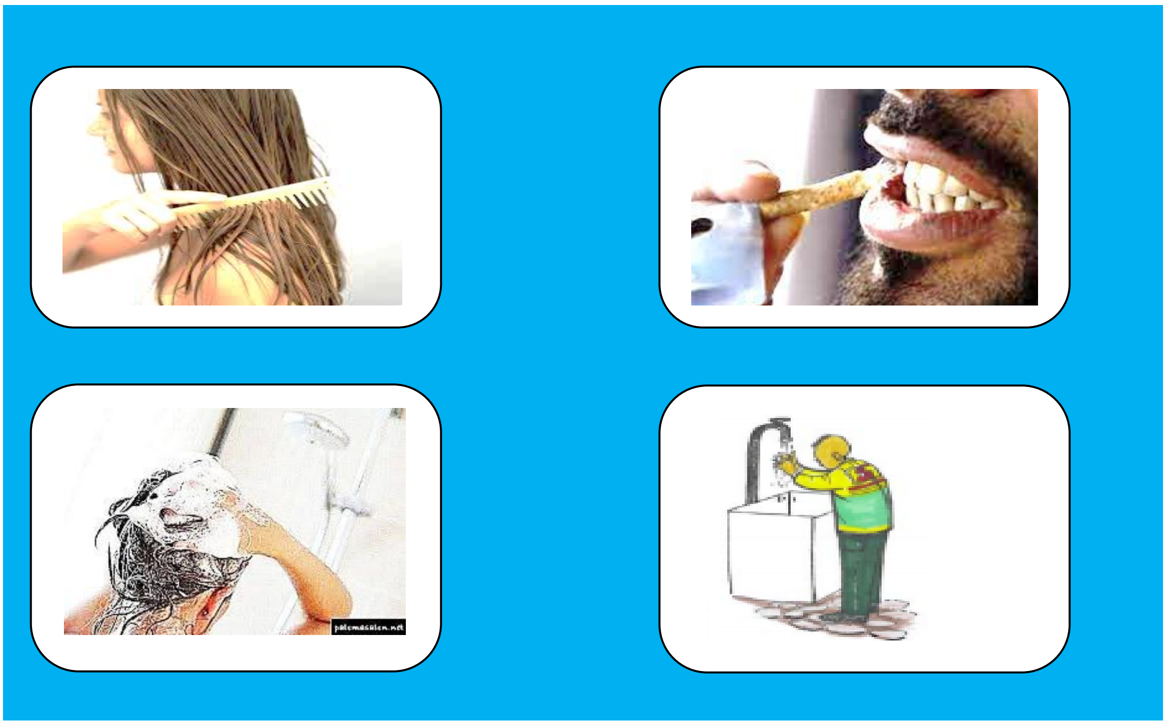

ምንባብ

ታሞ ከመማቀቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ

አንድ ቀን ሶስተኛ ክፍል ተማሪዎች "ኧረ ጋሼ፣ ጋሼ! ጓደኛችንን አመመው፡፡ " አሉ እየጮሁ፡፡ መምህራቸውም ወደተማሪው ዞር ብለው፣ "ምንህን አመመህ?" አሉት፡፡ "ሆዴን" አለ ተማሪው፡፡ ወዲያውኑ ወደሆስፒታል ይዘውት ሄዱ፡፡ ሀኪሙም ከመረመሩት በኋላ፣ በንጽህና ጉድለት መታመሙን አረጋገጡ፡፡

- ሀኪሙ ምን የሚሉት ይመስላችኋል?

“ይኸውልህ ዘወትር እጆችህን መታጠብ፣ ጥፍሮችህን መቁረጥ፣ ልብሶችህን ማጠብ፣ ጥርሶችህን መፋቅ፣ ሰውነትህን እና ጸጉርህን መታጠብ ይገባሃል። ” በማለት መከሩት፤ መድኃኒትም ሰጡት።

መልመጃ

ጥያቄዎቹን በምንባቡ መሠረት በቃላችሁ መልሱ።

፩. ተማሪዎች የጮሁት ለምንድን ነው?

፪. ተማሪው የታመመው በምን ምክንያት ነው?

፫. እናንተ እንደተማሪው እንዳትሆኑ ምን ማድረግ አለባችሁ?

፬. በምንባቡ ከሠፈሩ ሥርዓተ ነጥቦች የምታውቋቸውን ጻፉ።

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ሀረግን በቅደም ተከተል መለማመድ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ሀረጋትን በቅደም ተከተል ታስቀምጣላችሁ፡፡

ሀ	ለ
፩. ቆሻሻን ማቃጠል ፪. ቆሻሻን ጉድጓድዳ ውስጥ መጨመር ፫. ግቢን መጥረግ	፩ እጅን በሳሙናና ውሀ መታጠብ ፪. ወደመጸዳጃ ቤት መሄድ ፫. የመጸዳጃ ቤቱን ጉድጓድ አፍ መዝጋት ፬.ሥርዓትን ጠብቆ መጸዳዳት

ምሳሌ

፩. ግቢን መጥረግ

፪. ቆሻሻን ጉድጓድ ውስጥ መጨመር

፫. ቆሻሻን ማቃጠል

መልመጃ

በምሳሌው መሠረት በ"ለ" ረድፍ ውስጥ ያሉትን ቅደም ተከተል ያልጠበቁ ሀረጋት አስተካክሉ፡፡

፩. .... ፫...............................

፪............................... ፬. ....

ክፍለ ትምህርት ሦስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የቃላት ርባታ

ተማሪዎች ከክፍለ ትምህርቱ በኋላ የቃላትን ርባታ ተገንዝባችሁ የሚሰጠዋችሁን ቃላት ታረባላችሁ፡፡

በምሳሌው መሠረት ሌሎች ቃላትን መሥርቱ፡፡

ምሳሌ፦

ሄደ — ሄድን — ሄደች — ሄዳችሁ

፩. አጠበ

2. ታጠበ

3. ጸዳ

4. ጠረገ

5. በላ

ክፍለ ትምህርት አራት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ተቃራኒ ቃላትን መለየት

ከዚህ ትምህርት በኂላ ተማሪዎች ለተሰጣቸው ቃላት ተቃራኒ ፍቻቸውን ይጽፋሉ፡፡

መልመጃ

ለሚከተሉት ቃላት ተቃራኒ ፍች ስጡ፡፡

ምሳሌ፦ ሌሊት --- ቀን

፩. ጨኸት---------------------

፪. ለስላሳ ---------------------

፫. ብርሃን --------------------

፬. ሙቀት --------------------

፭. ፍርሃት --------------------

፮. ትልቅ ---------------------

፯. ንጹህ ----------------------

፰. ተራራ ---------------------

፱. ሰማይ ---------------------

፲. ረሀብ ---------------------

ክፍለ ትምህርት አምስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አንብቦ መረዳት

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ ስለ ንጽህና አጠባበቅ ትገልጻላችሁ፡፡

"በቁማችን ሞተናል!"

"እትትት! ውይ! ውይ! ወይኔ! ራሴ!" እያሉ ይጮሃሉ- አቶ ገዛኸኝ፡፡ ጎረቤታቸው አቶ ምንተስኖት፣ "ምን ሆነሃል? ያች ወባ ተነሳችብህ እንዴ? ይገርማል! በገዛ እጃችን የበሽታ ጎሬ እንሁን?" አሉ፡፡ አቶ ገዛኸኝ ጥርሳቸውን እያፋጩ፣ "እስቲ ተመልከት! በዙሪያችን ያለው ውሃ አረንጓዴ ሠርቶ! የቆሻሻው ሽታስ አፍንጫችንን በጥሶ ሊጥለው አይደል?" አሉ፡፡ አቶ ምንተስኖት "እኛማ በቁማችን ሞተናል እኮ! ነገ የአካባቢውን ማህበረሰብ ሰብስቤ የፅዳት ዘመቻ ሳላውጅ ከቀረሁ ሞቻለሁ" አሉና እጃቸውን አወናጨፉ፡፡

ከቀድሞ የ2ኛ ክፍል የመምህሩ መምሪያ ተሻሽሎ የተወሰደ

መልመጃ

ጥያቄዎቹን በምንባቡ መሠረት በቃላችሁ መልሱ፡፡

ሀ. አቶ ምንተስኖት "በቁማችን ሞተናል!" ሲሉ ምን ማለታቸው ነው?

ለ. አቶ ምንተስኖት እጃቸውን ያወናጨፉት ለምንድን ነው?

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የግልና የአካባቢ ንጽሕናን መጠበቅ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ስለ ንጽሕና ትጽፋላችሁ፡፡

ትዕዛዝ.

ከተሰጠው ሰንጠረዥ ውስጥ የግል ንጽሕና እና የአካባቢ ንጽሕና በሚል ለይታችሁ ጻፉ፡፡

ጎዳና መጥረግ	**ልብስ ማጠብ**
ፀጉር መታጠብ	**ጥርስ መፋቅ**
ቦይ ማበጀት	**ቆሻሻን ማቃጠል**

ምሳሌ፡-	**የግል ንፅህና**	**የአካባቢ ንፅህና**
	ጥፍር መቁረጥ	ቆሻሻን መሰብሰብ
	፩	፩...............................
	፪	፪...............................
	፫	፫...............................

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ጥምር ቃላትን መመሥረት፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ጥምር ቃላትን ትጽፋላችሁ፡፡

ማጣመር

ምሳሌ፡- **ቤት + ክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን**

ቤት → መቅደስ — ቤተ መቅደስ

ቤት → መዛግብት — ቤተ መዛግብት

ቤት → መንግሥት — ቤተ መንግሥት

ቤት → ውበት — ቤተ ውበት

ቃላትን በማጣመር ሌሎች ቃላትን ጻፉ

ምሳሌ፡- ሥጋ ቤት

1. ዳቦ-----------------------------------
2. ፍርድ------------------------------------
3. ብረት-----------------------------------
4. እግረ-----------------------------------

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ምዕላድን ማሳወቅ

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች የመጨረሻዎቹን ቅጥያዎች በመነጠል አዳዲስ ቃላትን ትጽፋላችሁ፡፡

ምሳሌ፡- አበጠረች   አበጠረ - ች

ሀ. አጸዳች--------------------

ለ. አበላች--------------------

ሐ. አለበሰች--------------------

መ. አነጠፈች--------------------

ሠ. አመጣች--------------------

ረ. ቦረሸች--------------------

ሰ. ቆረጠች--------------------

ሸ. በላች-------------------

ትምህርት ዘጠኝ

የተጓደሉ ፊደላትን ማሟላት

ጠ	ደ	ወ	ሰ	ጀ	ፈ	ጨ	ወ	ል	ሴ
				ደ	ጅ				

ከላይ ያሉትን ፊደላት በክፍት ቦታዎች በመፃፍ ቃላትን መሥርቱ፡፡

ምሳሌ **ለቀ-ለቀለቀ** ፣መረ--ጀመረ ፣ረሰ- ደረሰ ፣ማት-ጅማት

ሀ. - ለቀ

ለ. - መረ

ሐ. - ረሰ

መ. ለቀ -

ሠ. - ለቀ

ረ ወረ _

ሰ. ደረ _

ሸ. ሰ-

ቀ. ደ -

በ. ል -

ክፍለ ትምህርት አስር

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ቁጥሮችን መለማመድ፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ ቁጥሮችን በአሃዝ ማንበብና መጻፍ ትችላላችሁ፡፡

ሀ. አስር አረንጓዴ ጠርሙሶች የሚለውን መዝሙር ዘምሩ፡፡

ለ. ቀጥሎ ያሉትን ቁጥሮች በቡድን ካነበባችሁ በኋላ በደብተራችሁ ጻፉ፤ በቃላችሁም አጥኗቸው፡፡

1 (፩)	አንድ	10 (0)	አሥር
2 (፪)	ሁለት	20 (፳)	ሃያ
3 (፫)	ሦስት	30 (፴)	ሠለሳ
4 (፬)	አራት	40 (፵)	አርባ
5 (፭)	አምስት	50 (፶)	ሃምሳ
6 (፮)	ስድስት	60 (፷)	ስልሳ
6 (፯)	ሰባት	70 (፸)	ሰባ
8 (፰)	ስምንት	80 (፹)	ሰማንያ
9 (፱)	ዘጠኝ	90 (፺)	ዘጠና
		100 (፻)	መቶ

ምዕራፍ ሰባት

ሥነ ምግባር

የምዕራፉ ዓላማዎች፡-

ተማሪዎች ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ፡-

- የመልካም ሥነ ምግባር መመሪያን ትገልጻላችሁ፡፡
- መምህሩ የሚነያቡላችሁን በማዳመጥ ጥቄዎችን ትመላሳላችሁ፡፡
- የቃላትን ፍቺ እና ተዛማጅ ቃላትን ትለያላችሁ፡፡
- ቃላትን በመጠቀም ነጠላ አረፍተ ነገር ትመሰርታላችሁ፡፡
- ብዙና ነጠላ ቁጥሮችን ትለያላችሁ፡፡
- ቃላትን በቅደም ተከተል ታደራጃላችሁ፡፡

ክፍለ ትምህርት አንድ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አዳምጦ መመለስ

ተማሪዎች፡- መምህር/ት የሚያነቡላችሁን ምንባብ አዳምጣችሁ ለምትጠየቁት ጥያቄ መልስ ትሰጣላችሁ፡፡

ትእዛዝ

ተማሪዎች፡- መምህር/ት **"ክብር ስጡ!"** የሚለውን ምንባብ ከመምህሩ መምሪያ ሲያነቡላችሁ በጥሞና አዳምጡ፡፡

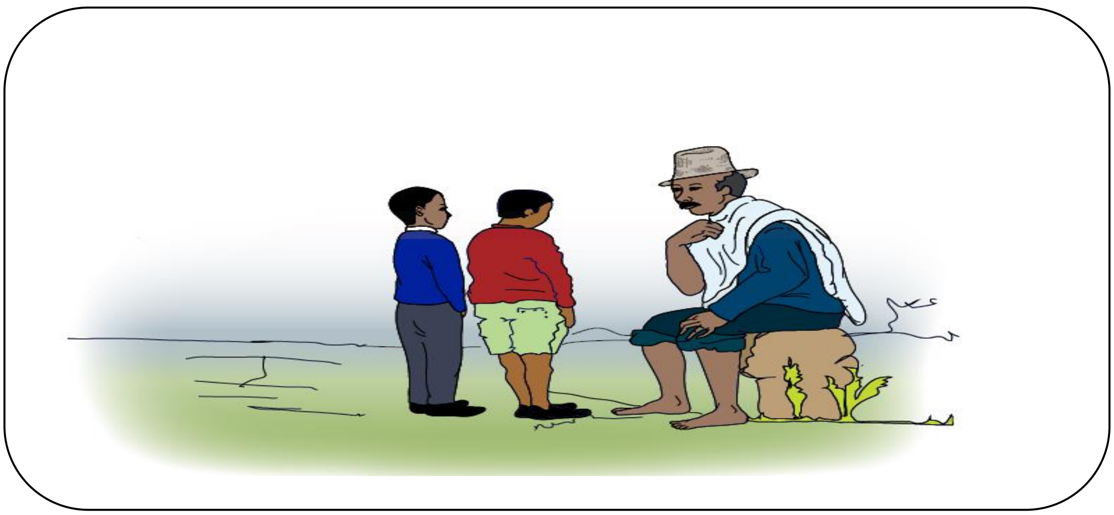

መልመጃ

ሀ. ተማሪዎች በሥዕሉ ላይ ምን ይታያችኋል?

ለ. የሚከተሉትን ጥያቄዎች በምንባቡ መሠረት ትመልሳላችሁ

1. ፍቅርተ ለጀማል ያሳየችው ምንድነው?
2. አዛውንቱ ምን ይዘዋል?
3. ፍቅርተና ጀማል ምን አደረጉ?

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የቃላትን ፍቺ መለየት

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ የተለያዩ ቃላት ፍቺን ትለያላችሁ፡፡

ትእዛዝ ፩. ከዚህ በታች ለቀረቡ ቃላት ፍቻቸውን ተናገሩ፡፡

ሀ. ተሸከሙ   መ. አዘኑ

ለ. አሳየች   ሠ. ረዳ

ሐ. ተቀበለ

መልመጃ

ከዚህ በታች ያሉትን ቃላት በምሳሌው መሠረት ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡-

ሰጠ - ቸረ፣ ለገሰ

ሀ. ተቀበለ ……………………

ለ. ታመመ……………………

ሐ. አዘነ………………………

መ. ታዘዘ………………………

ሠ. ያዘ…………………………

ረ. ተቀመጠ……………………

ሰ. መለሰ………………………

ክፍለ ትምህርት ሦስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ነጠላ ዓረፍተ ነገርን መመሥረት

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ ቃላትን በመጠቀም ነጠላ ዓረፍተ ነገሮችን ትመሠርታላችሁ፡፡

ትእዛዝ ፩.

ተማሪዎች በመምህራችሁ የሚሰጣችሁን መመሪያ ተግብሩ፡፡

ትእዛዝ ፪.

ከዚህ በታች የተሰጡትን ቃላት በመጠቀም የተመሰረቱ ነጠላ ዓረፍተ ነገሮችን አንብቡ፡፡

ሀ. ሸለመ	ርእሰ መምህሩ ጎበዟን ተማሪ ሸለመ፡፡
ለ. መከረ	አባት ልጁን መከረ፡፡
ሐ. ታከመ	ህመምተኛው ታከመ፡፡
መ. ተረዳች	ትምህርቱን ተረዳች፡፡
ሠ. ታጨደ	ጤፉ ታጨደ፡፡

መልመጃ

ከላይ በተማራችሁት መሠረት በሚቀጥሉት ቃላት ዓረፍተ ነገሮችን መሥርቱ፡፡

፩. ቀቀለች	፬. ተገዛች
፪. ታመመ	፫. ተከሰ

፫. ቀለጠ

ክፍለ ትምህርት አራት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ነጠላና ብዙ ቁጥርን መለየት፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ ነጠላ እና ብዙ ቁጥሮችን በመለየት ዓረፍተ ነገር ትመሠርታላችሁ።

ትዕዛዝ ፩.

ተማሪዎች በአካባቢያቸው ያሉ ነገሮችን በነጠላና በብዙ ቁጥሮች እየጠራችሁ ተለማመዱ።

ነጠላ	ብዙ
ምሳሌ፡- ሰው - ሰው መጣ።	ሰዎች - ሰዎች መጡ።
በር- በር ተከፈተ።	በሮች - በሮች ተከፈቱ።
ሀገር - ሀገር ተከበረ።	ሀገሮች - ሀገሮች ተከበሩ።

መልመጃ.

ቀጥሎ የቀረቡ ሥዕሎችን በመመልከት ብዛታቸውን የሚገልጽ ዓረፍተ ነገር መሥርቱ። ምሳሌ፡- አራት መኪናዎች አሉ።

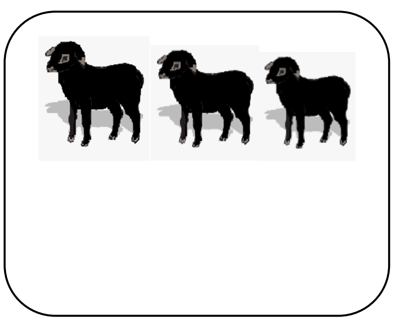
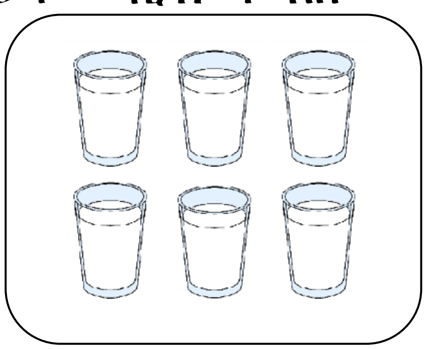
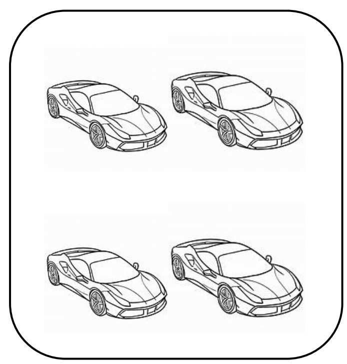

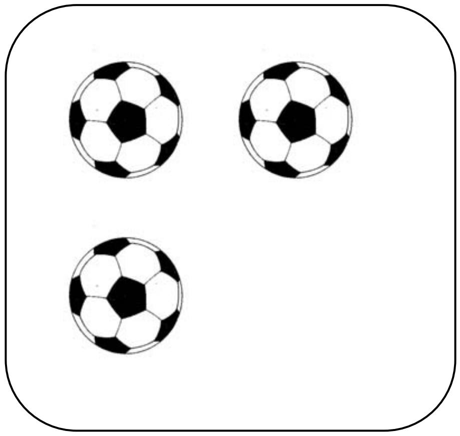

ክፍለ ትምህርት አምስት

የክፍለ ትምህርቱ **ዓላማ፡-** መልካምና መጥፎ ሥነ ምግባርን ማወቅ፤

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች የመልካም ሥነ ምግባር እና የመጥፎ ሥነ ምግባር ልዩነቶችን አውቃችሁ ትተገብራላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. ተማሪዎች መምህራችሁ የሚነግሯችሁን የመልካምና የመጥፎ ሥነ ምግባር መገለጫዎች አዳምጡ

ለምሳሌ፡- መታዘዝ መልካም ሥነ ምግባር ሲሆን ያለመታዘዝ ደግሞ የመጥፎ ሥነ ምግባር መገለጫ ነው፡፡

ትዕዛዝ ፪.ተማሪዎች ከታች የተሰጧችሁን ቃላት መልካም ሥነ ምግባር እና መጥፎ ሥነ ምግባር በማለት በምሳሌው መሠረት መድቧቸው፡፡

መስረቅ	እውነተኛነት	መዋሸት
ግላዊነት	አለመታዘዝ	ታማኝነት
መምከር	አክብሮት	መሳደብ
ሀቀኝነት	ማጭበርበር	መታገስ

ምሳሌ፡-

ጥሩ ሥነ-ምግባሮች		መጥፎ ሥነ-ምግባሮች	
እውነት መናገር		መስረቅ	

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የተዘበራረቁ ቃላትን በሥርዓት ማስቀመጥ፣

ከዚህ ትምህርት በኂላ ተማሪዎች የቃላትን ቅደም ተከተል በማስተካከል ዐረፍተ ነገሮችን ትፅፋላችሁ፡፡

ለምሳሌ፡- መምህራንን እወዳቸዋለሁ በጣም፡፡ መምህራንን በጣም እወዳቸዋለሁ፡፡

ትዕዛዝ

ከላይ በተሠጣችሁ ምሳሌ መሠረት ተዘበራርቀው የተቀመጡ ቃላትን በቅደም ተከተል ጻፉ፡፡

1. አዛውንቱን ረዳኂቸው በስራ፡፡ ____________________
2. ርዕስ መምህራችን ሰበሰቡን ዛሬ፡፡ ____________________
3. ተሸከሙ እቃ አባባ፡፡ ____________________
4. አባባን አገዝኳቸው ሮጬ፡፡ ____________________

መልመጃ

የሚከተሉትን ቃላት በነጠላ ቁጥር ጻፉ

ምሳሌ፡- ዝሆኖች - ዝሆን

ሀ.ዘመዶች………. ሐ. ልጆች……………

ለ.ዝማሬዎች…… መ. ዓይነቶች …….

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አብሮነትን ማጎልበት፣

ተማሪዎች፡- ከዚህ ትምህርት በኋላ ስለጉርብትና በቡድን በመሆን ነጠላ ዓረፍተ ነገሮችን ትመሠርታላችሁ፡፡

ምንባብ

አብሮ መኖር የሰው ልጆችን ማኅበራዊ ህይወት ያጠናክራል፡፡ ማኅበራዊ ህይወት የሚጎለብተው በሰዎች መካከል መከባበር፣ መቻቻልና መተማመን ሲኖር ነው፡፡ በጥሩ ጉርብትና የሚኖሩ ሰዎች እነዚህን ፀጋዎች ይጋራሉ፡፡ የመኖሪያ አካባቢያቸውም ምቹና ተናፋቂ ይሆናል፡፡ በጉርብትና የሚኖሩ ሰዎች በበዓላት ቀናት የተጣሉ ወገኖችን ያስታርቃሉ፤ ሕሙማንንም በጋራ ይጠይቃሉ፡፡

የሚከተሉትን ጥያቄዎችን ምንባቡን መሠረት በማድረግ በቃላችሁ መልሱ፡፡

ሀ. በጥሩ ጉርብትና የሚኖሩ ሰዎች ምን ምን ነገሮች ይጋራሉ?

ለ. ማኅበራዊነት የሚጎለብተው በሰዎች መካከል ምን ሲኖር ነው?

ሐ. ጥሩ ጎረቤቶች ለበዓል ቀን ምን ያደርጋሉ?

መ. የጥሩና መጥፎ ጎረቤት ልዩነቶችን ዘርዝሩ፡፡

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የክፍለ ትምህርቱ **ዓላማ፡-** የመልካም ሥነ ምግባር መገለጫዎችን መገንዘብ፣

ከዕለቱ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡- የሥነ ምግባር መገለጫዎችን ይዘረዝራሉ፤ ይተግብራሉም፡፡

ተማሪዎች፡- መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን የመልካም ሥነ ምግባር መርሆች በሚል የቀረበውን ምንባብ በጽሞና ተከታተሉ፡፡

የመልካም ሥነ ምግባር መገለጫዎች

የሥነምግባር መገለጫዎች የሚባሉት ሀቀኝነት፣ ቅንነት፣ ታማኝነት፣ ግልጸኝነት፣ ተጠያቂነት፣ አለማዳላት፣ ምሥጢር ጠባቂነት፣ ሕግን ማክበርና አርዓያ መሆን የሚሉትን መርሆዎች ያካትታል፡፡ ሀቀኝነት ማለት ሰዎችን ማክበር፣ ታማኝነትን በአግባቡ መወጣት፣ አደራን ተቀብሎ በአግባቡ መያዝ፣ የሰውን ንብረት ካልተፈቀደ በስተቀር አለመንካት፣ አለመስረቅና የመሳሰሉትን ድርጊቶች የሚያካትት ነው፡፡ በተጨማሪም አለመሳደብ፣ ለሌሎች ቅድሚያ መስጠት፣ መታዘዝ፣ ጓደኛን መውደድ እና ከራስ ይልቅ ለሰዎች ማሰብን ይጠይቃል፡፡

መልመጃ፡- ከምንባቡ የወጡ ጥያቄዎች

1. መልካም ሥነ ምግባር ከሚባሉት ውስጥ አንዱን ጥቀሱ፡፡

   ………………..

2. የሰውን ንብረት ሳይፈቀድ መንካት ያስፈልጋል?

   …………………………

3. ሌሎች የሥነ-መግባር መርሆችን ጥቀሱ፡፡ …………………………

በሚከተሉት ከሥነ ምግባር ጋር በተያያዙ ቃላት ምሳሌውን መሠረት አድርጋችሁ ዐረፍተ ነገሮችን ሥሩ፡፡

ምሳሌ፡- መተባበር - መተባበር ድህነትን ይቀንሳል፡፡

ሀ. መተጋገዝ ……………………………………….

ለ. መከባበር ……………………………….

ሐ. መተማመን …………………………………

መ. መቻቻል ………………………………..

ሠ. መታዘዝ ……………………………….

ክፍለ ትምህርት ዘጠኝ

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- የሥነ ምግባር መገለጫዎችን ማወቅና መጻፍ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ተማሪዎች የሥነ ምግባር መገለጫዎችን በመዘርዘር ትጽፋላችሁ።

ትዕዛዝ፤ተማሪዎች ስለ መልካም ሥነ ምግባር ምንነት ተወያዩ።

"ታላላቆቻችሁን አክብሩ" ማለት በዕድሜ የሚበልጡንን ሰዎች ተገቢ እክብሮት መስጠት ማለት ነው፤ ተገቢ አክብሮት ደግሞ በብዙ መንገድ ይገለፃል። **ለምሳሌ** አዛውንቶች መንገድ ሲያቋርጡ ደግፈን ማሳለፍ፣ ዕቃ ከተሸከሙ ተቀብለን መሸኘት፣ ..... በአጠቃላይ ከራሳችን ይልቅ ለሌሎች ቅድሚያ መስጠት ነው።

መልመጃ፡- ቀጥሎ የቀረበውን ሥዕል ተመልከቱና ድርጊቱን በጹሑፍ ግለጹ።

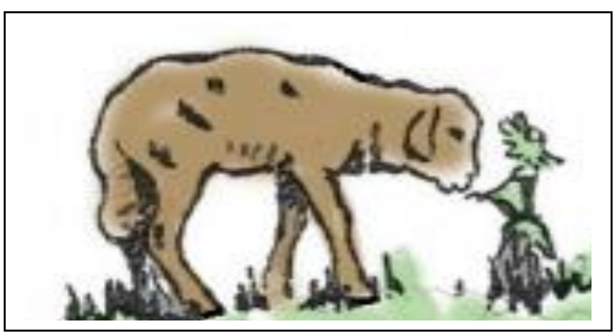

፩. ከላይ የሚታየውን ሥዕል በጽሑፍ ግለጹ ....

፪. አዛውንቱ ምን እያደረጉ ነው? ....

ክፍለ ትምህርት አሥር

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ሐሳብን በጹሑፍ መግለጽ

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡- የመልካም ሥነ ምግባር መገለጫዎችን በጽሑፍ ይዘርዝራሉ፡፡

ትእዛዝ ፩. የሥነ ምግባር መገለጫዎችን በየተራ በመነሳት በጋደኞቻቸው እንዲናገሩ ያድርጉ፡፡

ትእዛዝ ፪. መምህር/ት የሚነግሯችሁን የሥነ ምግባር መገለጫዎችን በማዳመጥ በክፍል ውስጥ ተወያዩ፤ በመቀጠልም በምሳሌው መሠረት የመጀመሪያ ፊደል ነጥላችሁ ጻፉ፡፡

ምሳሌ ፡ ተሰጠ   ተ - ሰጠ

መልመጃ አንድ

፩. ተወደደ ……………..   ፫. አስመከረ ……………....

፪. አስቀጣ ………………   ፬. ተሰደበ ………………

መልመጃ ሁለት፡- እስካሁን የተማራችኋቸውን የሥነ ምግባር መገለጫዎች በዝርዝር ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡-

1. **ሀቀኝነት**
2. **ታማኝነት**

ምዕራፍ ስምንት

የአመጋገብ ሥርዓት

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- ✓ መሠረታዊ ቃላትን ትናገራላችሁ፡፡
- ✓ በምንባቡ መሠረት በቃላችሁ መልስ ትሰጣላችሁ፡፡
- ✓ ቀለማትንትለያላችሁ፡፡
- ✓ አረፍተ ነገሮችንትጽፋላችሁ፡፡
- ✓ የመመገቢያ እቃዎችን እና አገልግሎታቸውን ትገልጻላችሁ፡፡
- ✓ ሥርዐተ ነጥቦችን በትክክ ትገልጻላችሁ ትጠቀማላችሁ፡፡
- ✓ ፊደላትን በክፍት ቦታዎች በመሙላት ቃላትን ትመሠርታላችሁ፡፡
- ✓ በሚሰጣቸው ምሳሌ መሠረት ቃላትን በየምድባቸው ታስቀምጣላችሁ፡፡
- ✓ የፊደላትን ቦታ በማቀያየር ወይም በመቀነስ ቃላትን ትመሠርታላችሁ፡፡
- ✓ ፊደላትን በማጣመር ቃላትን ትጽፋላችሁ፡፡
- ✓ በተሰጣቸው ቃላት ዓረፍተ ነገሮችን ትመሠርታላችሁ፡፡

ክፍለ ትምህርት አንድ

ክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አዳምጦ መመለስ

ከዚህ ዕለት ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ምንባቡን በማዳመጥ ትመልሳላችሁ፡፡

ትዕዛዝ፩. ተማሪዎች ስለተመጣጣኝ ምግቦች አስፈላጊነት ተናገሩ፡፡

የተመጣጠኑ ምግቦችና አስፈላጊነታቸው

የተመጣጠኑ ምግቦች በሦስት ይመደባሉ፡፡ አንደኛው ገንቢ ምግብ በመባል ይታወቃሉ፡፡ በዚህ ውስጥ እንቁላል፣ አሳ፣ ሥጋ፣ አይብ፣ አተር፣ ባቄላና የመሳሰሉት ይካተታሉ፡፡ ሁለተኛ፣ ሀይልና ሙቀት ሰጪ ምግብ ነው፡፡ እንደ ጮማ ሥጋ፣ ቅቤ፣ ወተት፣ ጥራጥሬ፣ ዳቦ፣ ማር፣ ስኳርና የመሳሰሉትን አካቶ ይይዛል፡፡ ሦስተኛ ደግሞ ከበሽታ ተከላካይ ምግቦችን የያዘ ነው፡፡

ተማሪዎች ከበሽታ የሚከላከሉ ምግቦች ምን ምን ይመስሏችኋል?

በሽታ ተከላካይ ምግቦች ብርቱካን፣ ሎሚ፣ ፓፓያ፣ ሙዝ እና ትርንጎ ወዘተ ናቸው፡፡ ማንኛውም ሰው በየቀኑ ከሁሉም የምግብ ዓይነቶች በመጠኑ ካገኘ ጠንካራና ጤናማ ይሆናል፡፡

፪. ከዚህ በታች ከምንባቡ የተወጣጡ ጥያቄዎች ቀርበዋል በምንባቡ መሠረት መልሱ፡፡

፩. ተመጣጣኝ ምግቦች በስንት ይከፈላሉ? ....

፪.ገንቢ ምግቦች የሚባሉትን መልሱ? ....

፫. በሽታን ተከላካይ ምግቦችን ግለጹ፡፡ ....

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የተመጣጠኑ ምግቦችን በዓይነት መመደብ፣

ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣ ስለ ተመጣጠኑ የምግብ ዓይነቶች ያውቃሉ፡፡

ቀጥሎ የቀረቡትን የምግብ አይነቶች የያዘውን ሥዕል ከመግለጫወቻቸው ጋር አዛምዱ፡፡

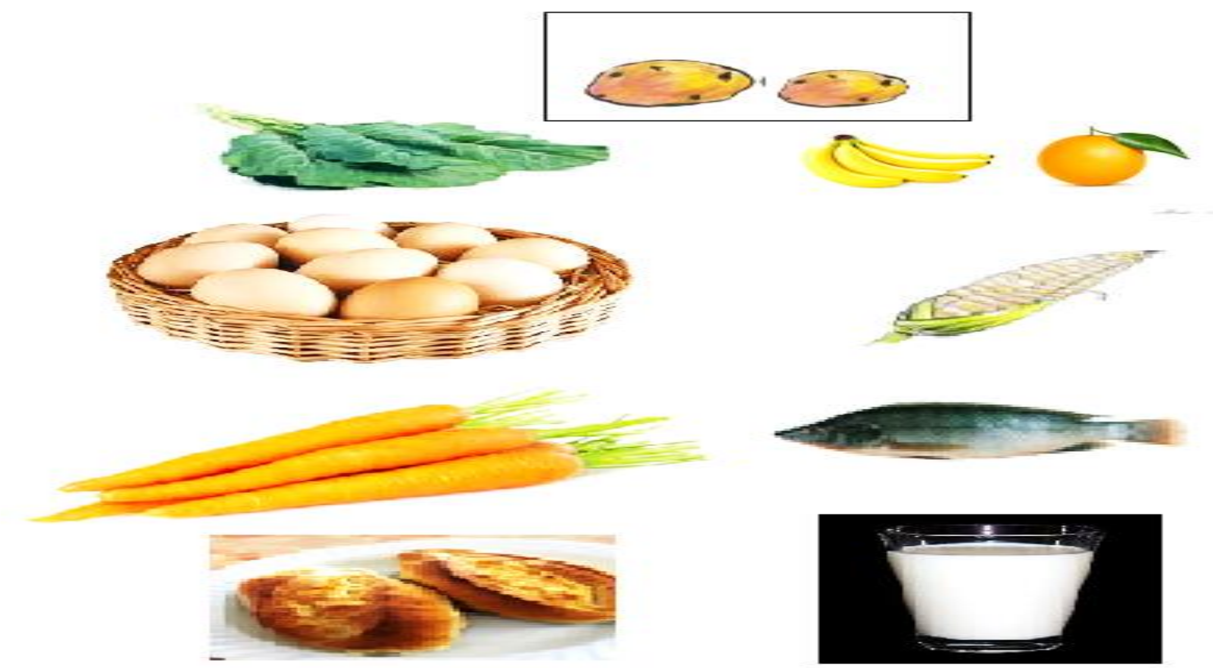

ሀ. በሽታ ተከላካይ ምግቦች፡- ....

ለ. ገንቢ ምግቦች፡- ....

ክፍለ ትምህርት ሦስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ቀለማትን መለየት

ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣ ስለ ቀለማት ዓይነቶች ታውቃላችሁ፡፡

የትራፊክ መብራት ማለት ተሽከርካሪዎች በተራና በስርዓት እንዲተላለፉ በመስቀልኛ መንገድ ላይ የሚተከል ምልክት ነው ፡፡

በዚሁ መሰረት በጉዞ ላይ ያሉ ተሽከርካሪዎች ቀይ መብራት ሲበራ ይቆማሉ ቢጫው ሲበራ ደግሞ ለመንቀሳቀስ ይዘጋጃሉ፤አረንጓዴ ሲበራ ወደፊት ይንቀሳቀሳሉ፡፡

፩

፪ 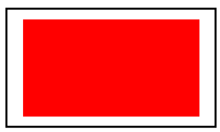

፫ 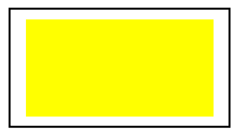

፬ 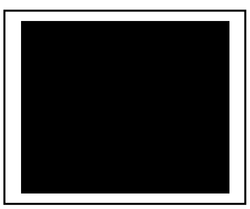

፭

፮ 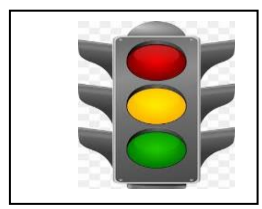

መልመጃ፡-

ሀ. ከላይ የቀረቡትን ሥዕሎች በመመልከት ቀለማቱን በጹሑፍ ግለጹ

፩.............................	፬.............................

፪.................................	፭.............................

፫.................................	፮.................................

ለ. የትራፊክ ምልክቶችን ግለጹ ....

ትምህርት አራት

የክፍል ትምህርቱ ዓላማ፡- ቃላትን በማቀናጀት ዓረፍተ ነገር መጻፍ፣

፩. ቀጥሎ በቀረበው ሥዕል ምን አያችሁ?

ትዕዛዝ ፪. በሚከተሉት ቃላት ዓረፍተ ነገር ሥሩባቸው፡፡

፩. ባቄላ

፪. ወተት

፫. አሳ

፬. ፓፓያ

፭. አትክልት

መልመጃ፡- ቀጥሎ የቀረቡትን ጥያቄዎች በምሳሌው መሠረት በዓረፍተ ነገር ግለጹ፡፡

፩. <u>**ምሳሌ**፡- </u>ጤናማ አመጋገብ ለምን ይጠቅማል?

መልስ - ጤናማ አመጋገብ በሽታን ለመከላከል ይጠቅማል፡፡

፪. በስለው የሚበሉ ምግቦችን በጥሬያቸው ብንመገብ ምን እንሆናለን?

፫. ሥጋ ከየትኛው የምግብ ዓይነት ይመደባል?

፬. ብርቱካን መመገብ ምን ምን ጥቅሞችን እናገኛለን?

፭. የሰላጣ ጥቅምስ ምንድን ነው?

ክፍለ ትምህርት አምስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የምግብ ማቅረቢያና ማብሰያ ዕቃዎችን መግለጽ፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፣ የምግብና የመጠጥ ቁሶችን አገልግሎት ትለያላችሁ፡፡

፩. እነዚህ ሥዕሎች ለምን ይጠቅማሉ?

፪. ሥዕሉን ተመልክታችሁ የቁሶቹን ስም ጻፍ፡፡

፩.

፪.

፫.

፬

፭

፮

መልመጃ፡- የምግብና የመጠጥ ቁሶችን አገልግሎት በምሳሌው መሠረት ግለጹ፡፡

፩. ድስት፡- ዳንቺሌ በሸክላ ድስት ወጥ ሰራች፡፡

፪. ቢለዋ፡- ....

፫. ማንኪያ፡- ....

፬. ማጥለያ፡- ....

፭. ሳህን፡- ....

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- የሥርዓተ ነጥቦችን አገልግሎት ማወቅ፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ ሥርዓተ ነጥብን በተገቢው ቦታ በማስገባት ትገለገላላችሁ፡፡

ትዕዛዝ. ቀጥሎ በቀረበው ምንባብ ውስጥ ያሉትን ሥርዓተ ነጥቦች ለይታችሁ አውጡ፡፡

እናቴ ሁልጊዜ 12፡ 30 የመነሣት ልምድ አላት፡፡ እኔም እናቴን ተከትዬ በመነሳት “ምን እየሰራሽ ነው?” ብዬ እጠይቃለሁ፡፡ እናቴም ቁሶቹን እያነሳች፣ “ጎድጓዳ ሳህኖችና የሸክላ ድስቶች ለሥጋ፣ ለአትክልት፣ ለወጥ ማቅረቢያነት ያገለግላሉ፡፡ ሹካና ማንኪያ ደግሞ ለፓስታና ለመኮሮኒ እንዲሁም ለአትክልት መመገቢያ ይጠቅማሉ፡፡ ለመጠጫ ደግሞ ሲኒዎችን፣ ብርጭቆዎችንና ኩባያዎችን መጠቀም እንችላለን፡፡” በማለት ነገረችኝ፡፡

መልመጃ፡- በምንባቡ ውስጥ የተጠቀሱትን ሦስት ስርዓተ ነጥቦች ለይታችሁ አውጡ፡፡ ለምሳሌ፡- (“ ”) የጥቅስ ምልክት

፩. ------------------------------

፪.--------------------------------

፫. ------------------------------

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- ቃላትን መመሥረት፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፣ በክፍት ቦታዎች ተገቢ ፊደላትን በመሙላት ቃላትን ትመሠርታላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. “ተ”ን በመነጠል ቃላቱን ለዩ፡፡ ምሳሌ፡- ተወደደ - ወደደ

ተበላ - በላ

፩. ተነገረ ------------ ፪. ተመከረ - --------------- ፫. ተሰበረ --------

ትዕዛዝ ፪. የተዘለሉትን ፊደላት ከሳጥን ውስጥ በመምረጥ አሟልታችሁ ቃል መሥርቱ፡፡

ባ - ት - ን ም - ሳ -
ሹ - ብ- ር- ማ

፩. ኩ -------ያ

፭. ------ ኒ

፪. ድስ ------

፮. ------- ካ

፫. ማ------- ኪያ

፯. ------ ጭቆ

፬. -------- ጣድ

፰. ------- ማሰያ

መልመጃ፡- ቀጥሎ በቀረቡት ቃላት በምሳሌው መሠረት ዓረፍተ ነገር መሥርቱ፡፡

፩. ኩባያ፡- **ሽማግሌው በኩባያ ውሃ ጠጡ፡፡**

፪.ድስት፡- **ልጅቷ በሸክላ ድስት ወጥ ሰራች፡፡**

፫. ማንኪያ፡- .... ፮. ሹካ፡- ....

፬. ምጣድ፡- .... ፯. ብርጭቆ፡- ....

፭. ስኒ፡- .... ፰. ማማሰያ፡- ....

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የክፍለ ትምህርቱ **ዓላማ፡-** ከተሰጡ ቃላት ውስጥ ምድብ ቦታቸውን በመለየት ማስቀመጥ፡፡

ትዕዛዝ ፩. መምራችሁ ስለተመጣጣኝ ምግብ ጠቀሜታ የሚነግሯችሁን አዳምጡ፡፡

ትዕዛዝ ፪. ቀጥሎ የቀረቡትን ቃላት በየምድባቸው በመዘርዘር ጻፍ፡፡

እንቁላል	ማር	ካሮት
አሳ	ዳቦ	ፍራፍሬ
ሥጋ	በቆሎ	ሰላጣ

መልመጃ ፡ ከላይ የተጠቀሱትን የምግብ አይነቶች ከሚሰጡት ጥቅም አንፃር በየምድባቸው በዝርዝር ጻፍ፡፡

፩. ሃይልና ሙቀት ሰጪ

፪. ከበሽታ ተከላካይ

፫. ገንቢ

ክፍለ ትምህርት ዘጠኝ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ተገቢ ሥርዓትን ማወቅ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣ ሥዕሎቹን ከመግለጫቸው ጋር ታዛምዳላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. መምህራችሁ የሚየሰሟችሁን "ጨረቃ ድንቡል ቦቃ" የሚለውን መዝሙር አድምጡ፡፡

ትዕዛዝ ፪. ቀጥሎ የቀረቡትን ሥዕሎች ከመግለጫቸው ጋር አዛምዱ፡፡

ሀ. ተማሪዎች የባንዲራ ሥርዓት እያከበሩ ነው፡፡

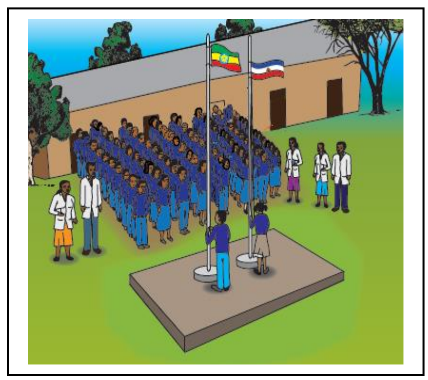

ለ. ርዕሰ መምህር/ት የተጣሉ ተማሪዎችን

አስታረቁ፡፡

ሐ. የጤና ባለሙያዎች በየመንደሩ

የምክር አገልግሎት ሰጡ፡፡

መ. የጽዳት ሰራተኛ አካባቢን አፀዳ፡፡

መልመጃ

፩. የባንዲራ ሥርዓት እንዴት ይከበራል፡፡

፪. አካባቢ መቼ ይጸዳል፡፡

፫. ርዕሰ መምህር/ት ምን አደረገ?

ክፍለ ትምህርት አሥር

የክፍለ ትንህርቱ ዓላማ፡- ፊደላትን በማጣመር ቃላትን መጻፍ፣

ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ፊደላትን በማጣመር ቃላት ትጽፋላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. ከ "ሀ" እስከ "ፐ" ፊደላትን በመጠቀም ቃላትን በመጻፍ ተለማመዱ፡፡

ትዕዛዝ ፪.ተማሪዎች በተለያዩ ፊደላት ቃላትን በምሳሌዎች መሥርቱ፡፡

ሀ. ሀገር፡ ሐ. ሐብል ክ. ክብር ለ .ለማ፡ ነ. ነብር

ሱ. ሱፍ፣ ሱሪ ኑ. ኑር፣ ኑሮ፣ ቀኑ ኡ. አስማን፣ ኡመር

ሀብት፡ ማገር፡ ለም፡ ሐብል ፡ ተማሪ፡ ሽቶ

ቀለበት ፡ ቂጣ፡ ቄስ፡ ቆቅ ቀለበት ቸከሎ ቼቼ ፓስታ

መልመጃ፡ በተለያዩ ፊደላት ቃላትን መሥርቱ፡፡

__________ __________ __________ ______

__________ __________ __________ ______

__________ __________ __________ ______

__________ __________ __________ ______

__________ __________ __________ ______

ክፍለ ትምህርት አስራ አንድ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ዓረፍተ ነገር መመሥረት፣

ተማሪዎች፣ ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ ቃላትን በመጠቀም ዓረፍተ ነገር ትመሠርታላችሁ።

ትዕዛዝ ፩.መምህራችሁ፣ ከመምህሩ/ሯ መምሪያ የሚያነቡላችሁን እንቆቅልሽ አዳምጡ።

ጠያቂ	ምላሽ
- እንቆቅልህ	ምን አውቅልህ
- ስሄድ አገኘኋት ስመለስ አጣኋት?	

ትዕዛዝ ፪. ተማሪዎች በሚከተሉት ቃላት የተመሠረቱ ዓረፍተ ነገሮችን ተወያዩባቸው።

ገለፀ፡ አብይ የተሸፈነውን ምስጢር ገለፀ።

ገፈፈ፡ የበሬውን ቆዳ ገፈፈ።

በላ ፡ የበሬ ሥጋ በላ።

ጠጣ፡ ወንድሙ ውሃ ጠጣ።

መልመጃ፡- ቀጥሎ በቀረቡት ቃላት በምሳሌው መሠረት ዓረፍተ ነገር ሥሩ።

፩. ነጋዴ፡- ሸምሱ ኀበዝ ነጋዴ ነው። ፬. ቆሻሻ፡- ....

፪.ኀረሰ፡- .... ፭. ንፁህ፡- ....

፫. ፈጣን፡- .... ፮. አዝጋሚ፡- ....

ምዕራፍ ዘጠኝ

የጓሮ አትክልትና ፍራፍሬ

ተማሪዎች ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ፣

- የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎችን ትሰራላችሁ።
- ቁጥሮችን ትጽፋላችሁ።
- የቤተሰባችሁን ሁኔታ በጽሑፍ ታቀርባላችሁ
- ያዳመጣችሁትን ታሪክ ከባለ ታሪኮች ጋር ታዛምዳላችሁ
- አቅጣጫዎችን በመጠቀም ታሳያላችሁ።
- ስለ ሙያ ዓይነቶች ትዘረዝራላችሁ
- ወቅቶችን ትለያላችሁ
- የጎደሉ ቃላትን በተገቢው ቃላት አሟልታችሁ ትጽፋላችሁ
- ዐረፍተ ነገር መሥርታችሁ ታሳያላችሁ።

ክፍለ ትምህርት አንድ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አዳምጦ መመለስ፣

ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣ ምንባቡን በማዳመጥ የአትክልትን ጥቅም ትናገራላችሁ፡፡

የጓሮ አትክልትና ፍራፍሬ

የጓሮ አትክልትና ፍራፍሬ ለምግብነት ይውላሉ፡፡ እንዳንዶቹ ቅጠላቸው ይበላል፡፡ ሌሎቹ ሥራቸው ይበላል፡፡ የተቀሩት ደግሞ ፍሬያቸው ይበላል፡፡ ቅጠላቸው የሚበሉት የአበሻ ጎመን፣ ጥቅል ጎመን፣ አበባ ጎመንና ቆስጣ ናቸው፡፡

ፍሬያቸው የሚበሉት የጓሮ አትክልት ምን ምን ይመስሏችኋል?

ፍሬያቸው የሚበሉት ብርቱካን፣ ሙዝ፣ ምንጎ፣ ፓፓያ፣ መንደሪን፣ ሃባብና የመሳሰሉት ናቸው፡፡ አትክልትና ፍራፍሬዎች ብዙ ጥቅሞችን ይሰጣሉ፡፡ ከበሽታ ይከላከላሉ፣ ተሸጠውም ገንዘብ ያስገኛሉ፤ ንፁህ አየርንም ለሰው ልጅ ይሰጣሉ፡፡ ሲያዩዋቸው ደግሞ ውበት ስላላቸው የመንፈስ እርካታን ይሰጣሉ፡፡ አትክልትና ፍራፍሬዎችን ለማምረት ብዙ ቦታ አይጠይቅም፡፡ ሁሉም ሰው በጓሮው ባለው ትንሽ መሬት ወይም በእቃ ላይ አፈር በመሙላት ማብቀልና መጠቀም ይቻላል፡፡

መልመጃ፡- ምንባቡን መሠረት በማድረግ የቀረቡት ጥያቄዎችን መልሱ፡፡

፩. አትክልትና ፍራፍሬ ለምን ጥቅም ይውላሉ፡፡.................................

፪.ፍሬያቸው የሚበሉ የጓሮ አትክልት የትኞቹ ናቸው?............................

፫. የፍራፍሬ ዘሮችን ዘርዝሩ፡፡..

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፡- አጭር ምንባብ ማንበብ፣

ከዚህ ትምህርት በኂላ ተማሪዎች አጭር ምንባብ ታነባላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. የትኛውን የምግብ ዓይነት ትወዳላችሁ? በጓሮአችሁ ምን አይነት አትክልት ወይም ፍራፍሬ እንዳለ ለክፍል ጓደኞቻችሁ ንገሩ፡፡

ትዕዛዝ ፪. ተማሪዎች እኔ ማን ነኝ የሚለውን ምንባብ አንብቡ፡፡

እኔ ማን ነኝ?

ከፍራፍሬዎች እመደባለሁ፤ ቅርፄ ክብ ነው፡፡ ለመበላት ስደርስ መልኬ ወደ ቢጫ ያደላል፤ ተልጬም እበላለሁ፡፡ በውስጤ ከስምንት እስከ አሥር የሚደርሱ ክፍሎች አሉኝ፡፡ በየክፍሎቼ ውስጥ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ፍሬዎች አሉኝ፡፡ ሰዎች ሲመገቡኝ በጣም የምጣፍጥና ጤና የምሰጥ ነኝ፡፡ እኔ ማነኝ?

መልመጃ፡-

ከዚህ በታች በተሰጠው ምሣሌ መስረት ዓረፍተ ነገር ፃፉ፡፡

ምሳሌ፡- ዘር - ጤፍ ተዘራ፡፡

፩. ሙዝ

፪. ቅጠል

፫. ቆስጣ

፬. ሰላጣ

፭. ቀይሥር

ክፍለ ትምህርት ሦስት

ድርጊቶችን በቅደም ተከተል መጻፍ

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ፡- ድርጊቶችን በቅደም ተከተል ታስቀምጣላችሁ፡፡

ትዕዛዝ፡- ተማሪዎች በመምህራችሁ በሚሰጣችሁ ትዕዛዝ መሠረት ሐሳባችሁን ግለጹ፡፡

ምሳሌ፡- → ሰው → ይወለዳል → ያድጋል → ይሞታል

መልመጃ፡-

ሀ. በምሳሌው መሠረት የሚከተሉትን ድርጊቶች በቅደም ተከተል ጻፉ፡፡

፩. ቁርስ መብላት	፪. ፊትን መታጠብ
፫.እጅን በውሃና ሳሙና መታመብ	፬. በጠዋት መነሣት
፭. ወደ መጸዳጃ ቤት መሔድ	

ለ. ብርቱካንን ለመመገብ ቅደም ተከተሉን በምሰሌ ካየን፣ ድንችን ምን ማድረግ አለብን?

ብርቱካን፡- → ይገዛል → ይታጠባል → ይላጣል → ይበላል

ድንች፡- → ☐ → ☐ → ☐ → ☐

ክፍለ ትምህርት አራት

የትምህርቱ ዓላማ፡- ቁጥሮችን መጻፍ

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ፣ ቁጥሮችን ወደ ፊደል ትቀይራላችሁ፡፡

ትዕዛዝ፡-ተማሪዎች በአሀዝ የቀረቡ ቁጥሮችን ወደ ፊደል ቀይሩ፡፡

ምሳሌ፡-፩ (፩) አንድ 2 (፪) ሁለት

3 (፫)	________	10 (፲)	________
4 (፬)	________	20 (፳)	________
5 (፭)	________	30 (፴)	________
6 (፮)	________	40. (፵)	________
7 (፯)	________	50 (፶)	________
8 (፰)	________	60 (፷)	________
9 (፱)		70 (፸)	________
		80 (፹)	________
		90 (፺)	________
		100 (፻)	

ክፍለ ትምህርት አምስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡-የቤተሰብን ሁኔታ መጠያየቅ

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ፣ ራሳችሁንና ቤተሰባችሁን ታስተዋውቃላችሁ፡፡

ትዕዛዝ፡-ተማሪዎች በጥንድ ጥንድ ሆናችሁ ስለ የቤተሰባችሁ ሁኔታ ተነጋገሩ፡፡

ተማሪ ፩. ስምህ ማነው

ተማሪ ፪ መጩ

ተማሪ ፩. ያባትህስ

ተማሪ ፪.ሽኩር

ተማሪ ፩. ስንት ወንድሞች አሉህ?

ተማሪ ፪. ሦስት ወንድሞች አሉኝ፡፡

ተማሪ ፩. እህቶችስ?

ተማሪ ፪. እህቶቼ ሁለት ናቸው፡፡

ተማሪ ፩. አመሰግናለሁ፡፡

ከላይ ባየነው ምልልስ መሠረት ሁላችሁም የቤተሰቦቻችሁን ሁኔታ በመጠያየቅ ውጤቱን ለክፍል ጓደኞቻችሁ ተናገሩ፡፡

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አንብቦ መረዳት፣

ተማሪዎች ከዚህ ክፍለ ትምህርት በኋላ፡- ከምንባብ የሚወጡ ጥያቄዎችን ትመልሳላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. ተማሪዎች አለመማር የሚያስከትለውን ችግር ለመምህራችሁ ተናገሩ፡፡

ትዕዛዝ፪. "ወይ አለማወቅ" የሚለውን ምባብ አዳምጡ፡፡

ወይ አለማወቅ

"ተረኛ" ተረኛ" አለ ነርሱ፡፡ ወይዘሮ አልማዝ "አቤት!" ብለው የሁለት ዓመት ልጃቸውን ይዘው ገቡ፡፡

"ምኑን ነው ያመመው?" ዶክተር ጠየቁ፡፡ "እያዩትም ፀጉሩ ሳስቷል፤ ሆዱ ተነፍቷል፤ ድዱም ይደማል፡፡" አሉ ወ/ሮ አልማዝ፡፡ ዶክተርም "በጣም ያሳዝናል! እንደዚህ ያደረገው የተመጣጠነ ምግብ ያለማግኘቱ ነው፡፡ አሁንም ወተት፣ እንቁላል፣ ማር፣ አትክልትና ፍራፍሬ ይመግቡት፤ ቶሎ ይሻለዋል፡፡ ለአሁኑ ግን መድሃኒት አዝዝለታለሁ፡፡" በማለት አስረዳቸው፡፡ ወ/ሮ አልማዝም "ወይ አለማወቅ! ልጄን በምግብ እጥረት ገድዬው ነበር፡፡" ብለው አለቀሱ፡፡

(ምንጭ ከመሳይ ለማ፣ የመጽሐፍ አዘጋጅ)

መልመጃ. ከምንባቡ የተውጣጡ ጥያቄዎችን መልሱ፡፡

፩. "ተረኛ" ተረኛ" ያለው ማነው? ፪. ዶክተሩ ምን ጠየቁ? ፫. ወይዘሮ አልማዝ ምን ብለው መለሱ?	፬. ዶክተሩስ ፡ችግሩን ሲያስረዱ ምን አሉ ምንስ ምክር ሰጡ? ፭. በመጨረሻም ወ/ሮ አልማዝ ለምን አለቀሱ?

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- አቅጣጫን መጠቆም፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ አቅጣጫዎችን እና አቅጣጫ ጠቋሚ የሆኑ ቃላትን ታውቃላችሁ፡፡

ትዕዛዝ፡- በሥዕሉ ላይ የተጠቀሱትን ቦታዎች አመልክቱ፡፡

	መንገድ	
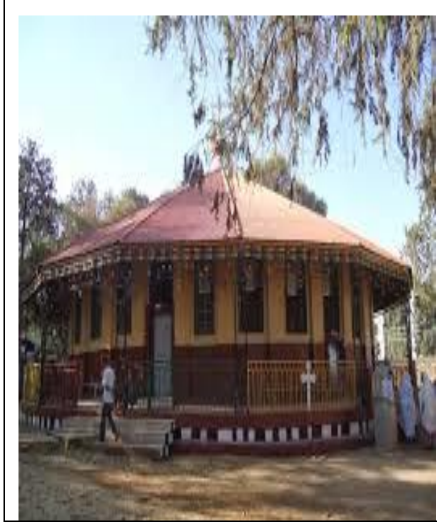		

መልመጃ

በሥዕሉ ላይ የተጠቀሱትን ቦታዎች አመልክቱ፡፡

፩. ት/ቤቱ ያለው ከመንገዱ ………….ነው፡፡

ሀ, በግራ ለ, በቀኝ ነው

፪. ቤተክርስቲኑ ያለው ከት/ቤቱ በ ---------- በኩል ነው

፫. ሱቁ ያለው ከመስጊዱ ----------- ነው

፬. መስጊዱ ያለው ከመንገዱ በ -------- በኩል ነው

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የተግባራት ቃላትን ማወቅ፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ ስለ ሙያ ዓይነቶች ትዘረዝራላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. ስለምታውቋቸው የሙያ ዓይነቶች ተናገሩ፡፡

ትዕዛዝ ፪. የሚከተሉትን ሥዕሎች ሙያን ከሚገልጹ ቃላት ጋር አዛምዱ፡፡

" ሀ "		" ለ "
፩.		ሀ. ገበሬ
፪		ለ.ዶክተር
፫.		
፬.		ሐ. መምህር/ት
፭.	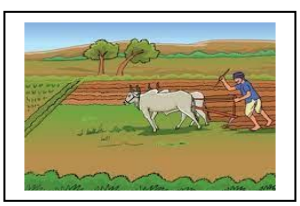	መ. ፖሊስ

ሠ. ባንባ ሠራተኛ

<u>መልመጃ</u>

የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ፡፡

፩. የፖሊስ ተግባር ምንድነው?

፪.የመ/ር ተግባር ምንድነው?

፫. ሀኪም ተግባር ምንድነው?

፬. የባንባ ሠራተኛ ተግባር ምንድነው?

፭. የገበሬ ተግባር ምንድነው?

ክፍለ ትምህርት ዘጠኝ

አያያዥ ቃላትን ማውጣት

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ፣ ቃላትን ከምንባብ ማውጣት፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፣ አያያዥና ወቅቶችን ገላጭ የሆኑ ቃላትን ትለያላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፩. ተማሪዎች ስለ አመቱ ወቅቶች ተናገሩ፡ እህል መቼ ይዘራል? መቼ ይታጨዳል? መሬት መቼ ይታረሳል?

ትዕዛዝ ፪. ቀጥሎ የቀረበውን ምንባብ በጥሞና በማንበብ አያያዥ ቃላት ለይታችሁ አውጡ፡፡

የዓመቱ ወቅቶች

አንድ አመት አራት ወቅቶች አሉት፡፡ **እነሱም** በጋ፣ በልግ፣ ክረምት እና ፀዳይ በመባል ይታወቃሉ፡፡ ከእነዚህ ውስጥ ታህሳስ፣ ጥር፣ የካቲት የበጋ ወቅት ናቸው፡፡

የበልግ ወቅቶች ደግሞ መጋቢት፣ ሚያዚያ እና ግንቦት ሲሆኑ የክረምት ወቅቶች ደግሞ ሰኔ፣ ሐሙሌ እና ነሀሴ ናቸው፡፡ ሌሎች ደግሞ መስከረም፣ ጥቅምት እና ሕዳር የፀደይ ወቅት ይባላሉ፡፡

መልመጃ፡-

ሀ. ከምንባቡ ውስጥ አያያዥ ቃላትን የያዙ ዓረፍተ ነገሮችን ለይታችሁ አውጡ።

፩. የበጋ ወቅቶች፡- ታህሳስ --------------

፪. የክረምት ወቅት፡- ሰኔ ----————

፫. የበልግ ወቅት፡- መጋቢት -------------

፬. የፀደይ ወቅት፡- መስከረም ————

ለ.ከታች የቀረቡትን በዶ ቦታዎች በተገቢው ቃላት አሟሉ፡፡

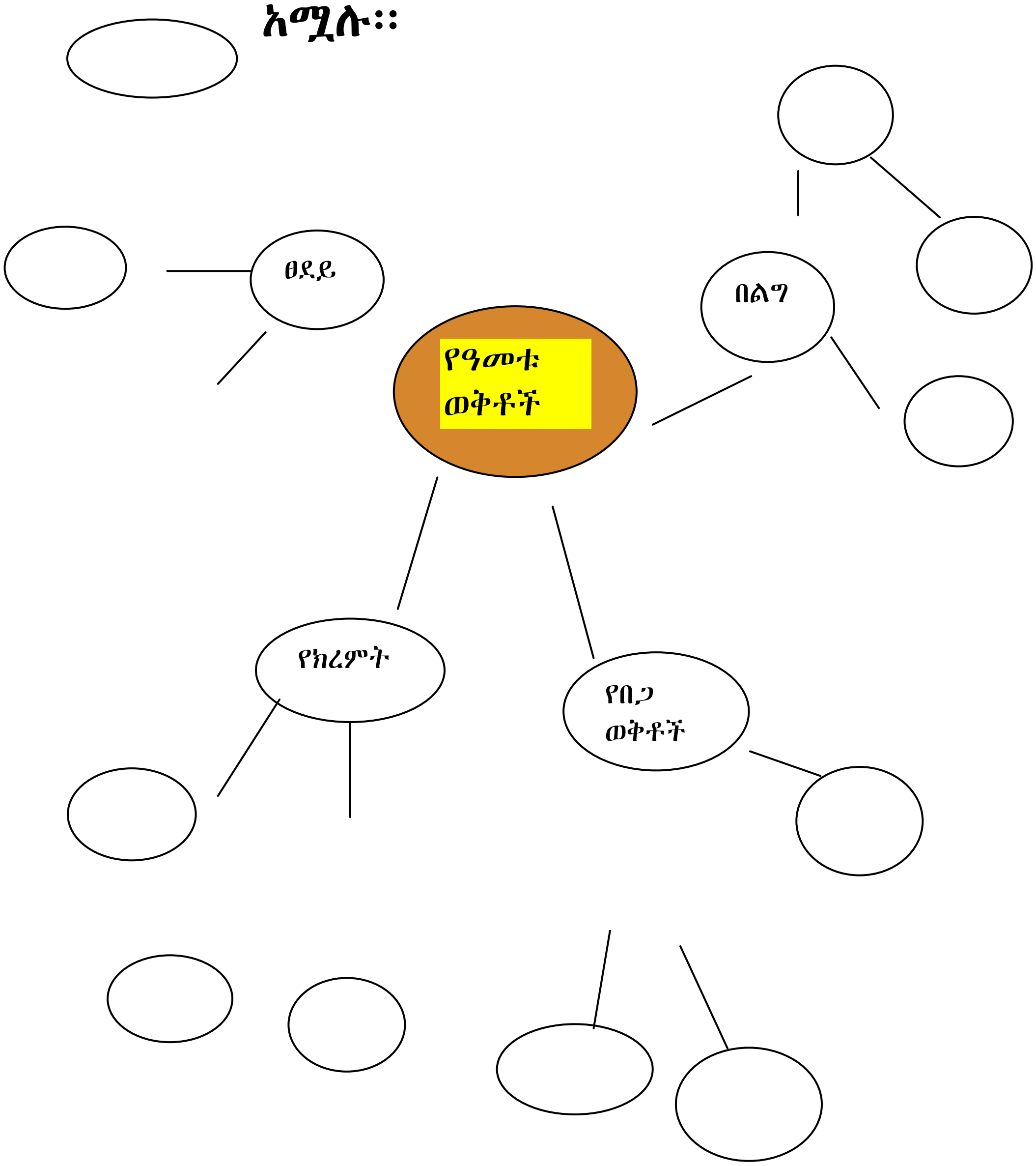

ሐ. ከላይ በተመራችሁት መሠረት በባዶ ቦታዎች ያልተሟሉ ቃላትን አሟሉ።

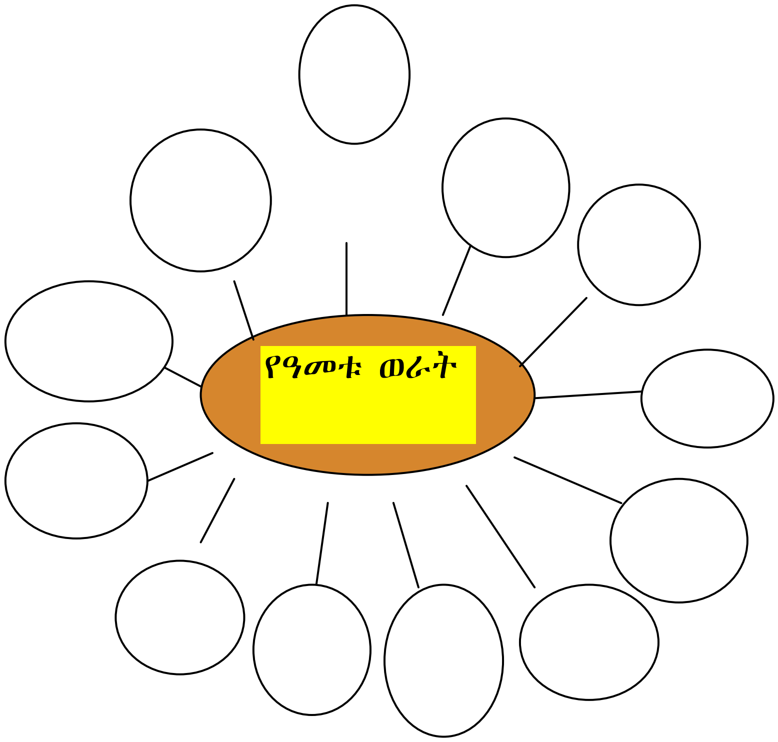

ክፍለ ትምህርት አሥር

የዕለቱ ትምህርት ዓላማ ዓረፍተ ነገር መመሥረት፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፣ ነጠላ ዓረፍተ ነገር ትመሠርታላችሁ።

ትዕዛዝ.

ከታች በቀረቡት ቃላት የተመሰረቱትን ነጠላ ዓረፍተ ነገሮች ጻፉና ደጋግማችሁ አንብቧቸው።

፩. አጠበች፡- ኡሚ ልብስ አጠበች።

፪. መደበች፡- ከበቡሽ ሽንኩርት መደበች።

፫. ጀመረች፡- ሄሊሴ ትምህርት ጀመረች።

፬. ተከለች፡- አለሚቱ ማንጎ ተከለች።

፭. አወጣች፡- ነፃነት ድስቱን አወጣች።

መልመጃ፡- በምሳሌው መሠረት በተሠጡት ቃላት ሌሎች ዐረፍተ ነገሮችን ሥሩ።

ምሳሌ፡- ጨለመ፡ ዛሬ ቀኑ ቶሎ ጨለመ።

ዘነበ፡ ዝናቡ ዘነበ።

ሀ. ሄደ ፡ ....

ለ. አበረረ ፡ ....

ሐ. ነገረ ፡ ....

ምዕራፍ አሥር

ተላላፊ በሽታዎች

ተማሪዎች ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ፡-

- ታሪክን በማዳመጥ ጥያቄዎችን ትመልሳላችሁ፡፡
- ቃላትን በማጣመር ሀረጋትንት ትመሰርታላችሁ፡፡
- ሁነቶችን በቅደም ተከተል በማስተካከል ታስቀምጣላችሁ፡፡
- ራሳችሁን የሚገልጽ ጽሁፍ ታዘጋጃላችሁ፡፡
- አንደኛ መደብ፣ ነጠላና ብዙ ተውላጠ ስሞችን ትለያላችሁ፡፡
- በቀረቡት ቃላት ዓረፍተ ነገሮችን ትመሰርታላችሁ፡፡

ክፍለ ትምህርት አንድ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- መናገር፣

ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፣ በሽታን የመከላከል ዘዴን ትናገራላችሁ።

"በሽታን መከላከል"

በንጽህና ጉድለት የሚመጡ በሽታዎችን መከላከል ይቻላል። ለምሳሌ ጸጉርን፣ ገላን እና እጅን በመታጠብ ፣ ልብስን በማጠብ የተስቦ በሽታን እንከላከላለን። ቆሻሻን ሰብስቦ በማቃጠልና ዓይነ ምድርን በመጸዳጃ ቤት በመጠቀም ደግሞ ተቅማጥን፣ የዓይን ማዝንና ጉንፋንን መከላከል ይቻላል። በክረምት የሚያቁሩ ኩሬዎችን በማድረቅ እና የወባ ትንኝ እንዳትራባ በማድረግም የወባ በሽታን መቀነስ ይቻላል።

መልመጃ

በምንባቡ መሠረት ጥያቄዎችን ሥሩ።

ሀ. የተስቦ በሽታን እንዴት መከላከል ይቻላል?

ለ. የተቅማጥ፣ የዓይን ማዝና የጉንፋን በሽታን ለመከላከል ምን ማድረግ ይገባል?

ሐ. የወባ ትንኝ እንዴት ትራባለች?

ክፍለ ትምህርት ሁለት

የሐረግ ምስረታ

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ሀረጋትን መመሥረት

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ቃላትን በማጣመር ሀረጋትን ትመሠርታላችሁ፡፡

ትዕዛዝ ፡-ቀጥሎ የቀረቡትን ቃላት ከ"ቤት" ጋር አጣምሩ፡፡

ቃላት	ምሳሌ	ሐረግ
ማረሚያ	ቤት	የማረሚያ ቤት
ማዕድ		
ዳቦ		
ሥጋ		
ምግብ		

ማስታዎሻ

ሀረግ ማለት ትርጉም ያላቸው ሁለትና ከዚያ በላይ ቃላት ተቀናጅተው የሚፈጥሩት መዋቅር ሲሆን "ሀረግ" የሚለውን ስያሜ ሊያገኝ የቻው አግባብነት ያላቸው ቃላት ተያይዘው በመርዘም ሀረግ ስለሚያስመስሉት ነው፡፡

፩. ቆንጆት ወዴት ፫. የመኪና ማቆሚያ

፪. መምህሩ በመጨረሻ ፬. የትራፊክ መብራት

መልመጃ፡- ቀጥሎ የቀረቡትን ቃላት በማጣመር ሐረግ መሥርቱ፡፡

ሀ. መኪና ------------ ተራ

ለ. ለመሄድ ----------- ወጣ

ሐ. ሞተረኛ ----------- ልጅ

መ. ቀዩ ---------------- አስተናጋጅ

ክፍለ ትምህርት ሦስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ሁነቶችን ቅደም ተከተል ማስያዝ፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ያዳመጣችሁትን ታሪክ በቅደም ተከተል ታስቀምጣላችሁ፡፡

ትዕዛዝ. ተማሪዎች ባለፈው ክፍለ ጊዜ ስለምን እንደተማራችሁ ተናገሩ፡፡

መልመጃ.

ቀጥሎ የተዘበራረቁ ዐ.ነገሮች ቀርበዋል፡፡ መምህራችሁ ከመምህር/ት መምሪያ ሲያነቡ ሁነቱን በማስተካከል አስቀምጡ፡፡

፩. ዋሽንቱን ወደ በሬው ወረወረ፡፡

፪. በድንገት አንድ በሬ በቆሎ ማሳ ገባበት፡፡

፫. እረኛው ቢሮጥ አልደርስበት አለ፡፡

፬. ከብቶቹን አሰማራና ዋሽንቱን መንፋት ጀመረ፡፡

፭. ከዕለታት አንድ ቀን እረኛው በጠዋት ተነሳ፡፡

፮. ከብቶቹን እየነዳ ወደ ተከለለላቸው የግጦሽ ቦታ ሄደ፡፡

፯. ዋሽንቱን ያዘ፡፡

የተሰጠውን ጅምር ምሳሌ መሠረት በማድረግ አስተካክሉ፡፡

ምሳሌ፡- ፩፡ ከእለታት አንድ ቀን እረኛው በጠዋት ተነሳ

፪፡ ዋሽንቱን ያዘ

፫. ____________ ፬.____________ ፭. ____________ ፮. ____________

፯.____________

ክፍለ ትምህርት አራት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- የሥርዓተ ነጥብን አጠቃቀም ማወቅ፣

ትዕዛዝ ተማሪዎች ባለፈው ትምህርት የተማራችሁትን አስታውሱ፤ የሁለት ነጥብ፣ የነጠላ ሰረዝና የአራት ነጥብን አገልግሎት ተናገሩ፡፡

ትዕዛዝ ተማሪዎች! ቀጥሎ በቀረቡት ዐ.ነገሮች ዙሪያ ተወያዩ፡፡

ሀ. ከየት መጣህ?

ለ. በምን መጣህ?

ሐ. ከእናንተ በትምህርት ጎበዝ ማነው?

መ. የቤተሰብ ምጣኔ ማለት ምን ማለት ነው?

መልመጃ

ትእዛዝ፡- ቀጥሎ በተሰጡት ዓረፍተ ነገሮች ውስጥ የጎደለውን

ሥርዓተ ነጥብ በተገቢው ቦታ አስገቡ፡፡

ሀ. አቶ ገመዳ ቤታቸው በጣም ንጹህ ነው ግቢያቸውም ንጹህና በአበቦች ያጌጠ ነው አቶ ገመዳ በግቢያቸው ዙሪያ ጥሩ ጥሩ ዛፎችን ተክለዋል

ለ. አባትህ ለበአል ምን ገዙልህ

ሐ. ደንድር ከድር ዋሚሻና ደራሬ ወላጆቻቸውን ይረዳሉ

መ. ንጹህ አየር ለሰው ልጅ አስፈላጊ ነው

ሠ. ታላላቅ ወንድሞቼ አበበ ፈቀደ በለጠና መንግስቱ ናቸው

ክፍለ ትምህርት አምስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- ተውላጠ ስሞችን መለየት፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣ ነጠላና ብዙ ተውላጠ ስሞችን ትለያላችሁ።

ተውላጠ ስሞች፡-

አብዛኛውን ጊዜ ሰዋስዋዊነትን ለማመልከት የሰውን (የሰዎችን) ስም ላለመጥቀስ ሲያስፈልግ በተተኪነት የምንጠቀምባቸው ናቸው። እነሱም በመደብ፤ በቁጥር እና በጾታ ይለያያሉ።

<table>
<tr><td>መደብ</td><td>ቁጥር</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>ነጠላ</td><td>ብዙ</td></tr>
<tr><td>፩ኛ</td><td>እኔ</td><td>እኛ</td></tr>
<tr><td>፪ኛ</td><td>አንተ</td><td rowspan="3">እናንተ</td></tr>
<tr><td></td><td>አንቺ</td></tr>
<tr><td></td><td>እርስዎ</td></tr>
</table>

መልመጃ፡-

በምሳሌው መሠረት ዓረፍተ ነገር ሥሩ።

እኔ እና እሱ ቀድመን መጣን።

ሀ. እኔ የሚለው የስም ምትክ ስንተኛ መደብ ነው?

ለ. አንተ የሚለው ተውላጠ ስም የትኛውን መደብ ያመለክታል? ጾታውስ?

ክፍለ ትምህርት ስድስት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ ማዳመጥና መናገር፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች ከምንባቡ የሚወጡትን ጥያቄዎች ትመለሳላችሁ፡፡

ትዕዛዝ. መምህራችሁን በመከተል መዝሙሩን ዘምሩ፡፡

ቀይዋ ወፍ ቀይዋ ወፍ በመስኮቴ ገባች፣
ቀይዋ ወፍ ቀይዋ ወፍ በመስኮቴ ገባች፣
ቀይዋ ወፍ ቀይዋ ወፍ በመስኮቴ ገባች፣
ቀይዋ ወፍ ቀይዋ ወፍ በመስኮቴ ወጣች
ውይ! በራ ሄደች፣ ውይ! በራ ሄደች፣ ውይ! በራ ሄደች፣

ፍትህ ምንድን ነው?

ፍትህ ማለት አለማዳላት ማለት ነው፣ እውነትን መናገር ነው፡፡ እውነትን መሠረት አድርጎ መስራት ነው፡፡ ፍትህ በትምህርት ቤት፣ በቀበሌና በቤተሰባዊ ኑሮ ውስጥ አስፈላጊ ነው፡፡ ፍትህ የሰዎች ህይወትና ኑሮ ጥሩ እንዲሆን ያደርጋል፡፡ በሰዎች መካከል ምንም አይነት ልዩነትና አድሎ እንዳይፈጠር ይጠቅማል፡፡ በጓደኝነትም ደረጃ አንዱ የበላይ ሌላው የበታች እንዳይሆን በማድረግ የሰዎችን መብት ያስከብራል፡፡ (ሥነ ዜጋ ት/ት ክፍል 2003 ዓ.ም)

መልመጃ.

ቀጥሎ የቀረቡትን ጥያቄዎች በምንባቡ መሠረት ሥሩ፡፡

፩. ፍትህ ምን አስተዋጽኦ አለው? --------------------

፪. ፍትህ በሰዎች ህይወት ምን ሚናው ምንድነው? ---------

፫. ፍትህ ለጓደኝነት ምን አስተዋጽኦ አለው? --------------

ክፍለ ትምህርት ሰባት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ ዓረፍተ ነገር መመሥረት፣

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች የነጠላ ዓረፍተ ነገር ምንነት ለዩ፣

ትዕዛዝ ፩.

ተማሪዎች በየተራ እየተነሳችሁ በቃላችሁ ዐረፍተ ነገር መሥርቱ፡፡

ማስታወሻ

ዓረፍተ ነገር የነገር መቋጫ ወይም ማረፊያ ማለት ነው፡፡ ነጠላ ዓረፍተ ነገር አንድ ሀሳብ ብቻ የያዘ ሲሆን በሦስት የተለያዩ መልኮች ሊከሰት ይችላል፡፡

ሀ. ሐተታዊ (ተራ) ዓረፍተ ነገር፡፡ ምሳሌ፡- ታፈሰ ሳር አጨደ፡፡

ለ. ጥያቄያዊ ዓረፍተ ነገር፡፡ ምሳሌ፡- ዕድሜህ ስንት ነው?

ሐ. ትዕዛዛዊ ዓረፍተ ነገር፡፡ ምሳሌ፡- ከጓኛህ ጋር አጥና!

(ባዬ 2000)

መልመጃ

ቀጥሎ በቀረቡት ቃላት ዓረፍተ ነገር መሥርቱ፡፡

ሀ. በላ ----------------------

ለ. ጎበዝ --------------------

ሐ. ግባ -----------------------

ክፍለ ትምህርት ስምንት

የክፍለ ትምህርቱ ዓላማ፡- መጻፍ

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች እራሳችሁን የሚገልጽ ጽሁፍ ትጽፋላችሁ፡፡

መልመጃ

ሀ. ተማሪዎች እራሳችሁን የሚገልጽ ዓረፍተ ነገር ጻፉ፡፡

ሙሉ ስም ----------------------- የትውልድ ቦታ ------------

የክፍል ደረጃ ------------------ የቤተሰብ ብዛት----------------

የሚወዱት ምግብ ---------------------- የቤተሰብ ስራ ------

ለ. ተማሪዎች ከላይ የጻፋችሁትን ለመምህራችሁ አሳዩ፡፡

> ምሳሌ፡- መለሰ መጨ ያዩ የተወለድኩት በሀዲያ ዞን፣ ምስራቅ ባደዋቾ ወረዳ፣ ዌራ ቀበሌ ነው፡፡ አሁን የ፫ተኛ ክፍል ተማሪ ነኝ፡፡ የምኖረው ከቤተ ሰቦቼ ጋር ነው፡፡ የምወደው ምግብ ቆጮ በጎመን ሲሆን ቤተሰቦቼ አርሶ አደሮች ናቸው፡፡

ሐ. የመለሰ መጨን አገላለጽ ምሳሌ በማድረግ ባለ አምስት ዐረፍተ ነገር ጽሑፍ ጻፉና ለመምህራችሁ አሳዩ፡፡ ለጓደኞቻችሁም ድምጻችሁን ከፍ አድርጋችሁ አንብቡላቸው፡፡

.

ዋቢ ጽሑፎች

መሥፍን ልሳኑ። (1952)። የአማርኛ መጽሔተ ቃላት። አዲስ አበባ፣ አርትስቲክ ማተሚያ ቤት።

ባየ ይማም። (2000)። የአማርኛ ሰዋስው። አዲስ አበባ፣ እሌኒ ማተሚያ ቤት።

ትምህርት ምኒስቴር። (2009)። አማርኛ እንደ አፍ መፍቻ ቋንቋ የመምህር መምሪያ።

ኪዳነ ወልድ ክፍሌ። (1934)። መዝገበ ፊደል። አዲስ አበባ፣ አርትስቲክ ማተሚያ ቤት።

ደ/ብ/ብ/ሕ/ክ/መ/ት/ቢ። (2009)። አማርኛ እንደ ሁለተኛ መፍቻ ቋንቋ የተማሪ መጽሐፍ

ገብሩ ደስታ። (1915) ። ያማርኛ ሰዋስው መሪ። አዲስ አበባ፣ ራስ ተፈሪ ማተሚያ ቤት።